

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 140

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 3 iulie 1997

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
536. — Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației.....	1-16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației

Ministrul sănătății,
văzând Nota Direcției generale a medicinei preventive și promovare a sănătății nr. 27.292 din 19 iunie 1997,
văzând dispozițiile legale în vigoare privind igiena mediului de viață și muncă, înscrise în Legea nr. 3/1978
privind asigurarea sănătății populației, dispoziții obligatorii atât pentru unitățile publice și private, precum și pentru întreaga
populație a țării,
în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 244/1997 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății,
emite următorul ordin:

1. Se aprobă Normele de igienă și recomandările privind mediul de viață al populației, anexate, care fac parte integrantă din prezentul ordin.

2. Normele de igienă sunt obligatorii, potrivit legii, pentru toate unitățile din sistemul public și privat, precum și pentru întreaga populație.

3. Nerespectarea normelor de igienă privind mediul de viață al populației atrage răspunderea disciplinară, administrativ-materială, civilă ori, după caz, penală, în sarcina persoanelor vinovate de abaterile săvârșite.

4. O dată cu aprobarea prezentului ordin se abrogă ordinele ministrului sănătății nr. 623/1973, nr. 399/1974, nr. 981/1994 și nr. 1.935/1996.

5. Direcția generală a medicinei preventive și promovare a sănătății din Ministerul Sănătății, direcțiile sanitare județene și a municipiului București, inspectoratele de sănătate publică județene și al municipiului București, ministerele cu rețea sanitară proprie, în colaborare cu Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și structurile sale teritoriale și cu administrația publică locală, vor aduce la îndeplinire dispozițiile prezentului ordin.

Ministrul sănătății,
prof. dr. Ștefan Iosif Drăgulescu

București, 23 iunie 1997.

CVISION
TECHNOLOGIES

**NORME DE IGIENĂ ȘI RECOMANDĂRI
privind mediul de viață al populației**

CAPITOLUL I

Norme de igienă referitoare la zonele de locuit

Art. 1. — Terenurile destinate amplasării și dezvoltării localităților trebuie să asigure protecția populației împotriva surpărilor și alunecărilor de teren, avalanșelor și inundațiilor, emanațiilor sau infiltrațiilor de substanțe toxice, inflamabile sau explozive, poluării mediului, să dispună de posibilități de alimentare cu apă, de îndepărtare și neutralizare a apelor meteorice, a apelor uzate și a reziduurilor, precum și de dezvoltare normală a zonei verzi, de recreere și odihnă.

Art. 2. — Amplasarea clădirilor destinate locuințelor trebuie să asigure însorirea acestora pe o durată de minimum 1 1/2 ore zilnic, la solstițiul de iarnă, a tuturor încăperilor de locuit. Distanța dintre clădiri trebuie să fie mai mare sau cel puțin egală cu înălțimea clădirii celei mai înalte, pentru a nu se umbri reciproc.

Art. 3. — La stabilirea amplasamentelor clădirilor de locuit se vor preciza și amplasamentele următoarelor dotări tehnico-edilitare:

a) platforme organizate pentru depozitarea recipientelor de colectare a gunoiului menajer (în cazul în care nu au fost prevăzute camere speciale de depozitare în interiorul clădirii); suprafața de depozitare a platformelor se va dimensiona pe baza indicelui maxim de producere a gunoiului și a ritmului de evacuare a acestuia; nu se recomandă proiectarea și amenajarea de platforme prea mari, care implică ocuparea unor suprafețe de teren cu alte destinații (spații verzi etc.) și care pot genera ușor disconfort și insalubritate; platformele se vor amenaja la distanțe de minimum 5 m de ferestrele apartamentelor din blocurile de locuințe și pot fi cuplate cu instalații pentru bătut covoare;

b) spații amenajate pentru jocul copiilor, luându-se în calcul câte 1,3 m² teren de fiecare locuitor;

c) spații amenajate pentru gararea și parcarea autovehiculelor populației din zona respectivă, situate la distanțe de minimum 10 m de ferestrele camerelor de locuit; în aceste spații sunt interzise activitățile de reparații și întreținere auto;

d) zone verzi de folosință generală, luându-se în calcul minimum 2—2,2 m² teren/locuitor (în afara parcurilor publice).

Art. 4. — Unitățile de mică industrie, comerciale și de prestări servicii, care pot crea riscuri pentru sănătate sau disconfort pentru populație prin producerea de zgomot, vibrații, mirosuri, praf, fum, gaze toxice sau iritante etc. se amplasează în clădiri separate, la distanță de minimum 15 m de ferestrele locuințelor. Distanța se măsoară între fațada locuinței și perimetrul unității. Pentru unitățile susmenționate se vor asigura mijloacele adecvate de limitare a nocivităților, astfel încât să se încadreze în normele din standardele în vigoare.

Art. 5. — La parterul clădirilor de locuit se pot amenaja unități comerciale și de prestări servicii, precum și camere speciale de depozitare a reziduurilor solide sau alte spații gospodărești — anexe ale locuințelor (garaje, spălătorii, uscătorii etc.), cu condiția ca acestea să nu constituie, prin funcționarea lor, riscuri pentru sănătatea populației sau să nu creeze disconfort; în acest scop, se vor asigura măsurile și mijloacele necesare pentru limitarea nocivităților, astfel ca acestea să se încadreze în normele din standardele în vigoare. În interiorul clădirilor cu mai multe locuințe se pot amenaja, în cadrul acestora, mici unități de servire a publicului (birouri, cabinete), cu condiția să nu producă

Art. 6. — Zonele necesare odihnei și recreerii se amplasează în locuri care prezintă cele mai avantajoase elemente naturale, cum sunt: păduri, suprafețe de apă, relief variat și altele. În zonele de odihnă și recreere se interzice amplasarea:

- a) întreprinderilor care, prin activitatea lor, produc zgomot, vibrații sau impurifică apa, aerul, solul;
- b) unităților zootehnice;
- c) unităților de transporturi;
- d) stațiilor de epurare a apelor uzate și a depozitelor controlate de deșeuri solide.

Art. 7. — În cadrul amenajării și dotării zonelor destinate odihnei și recreerii trebuie să se asigure:

- a) instalații de alimentare cu apă potabilă;
- b) W.C.-uri publice și locuri pentru colectarea deșeurilor;
- c) colectarea și îndepărtarea apelor uzate prin instalații de canalizare, locale sau zonale, a căror construcție și exploatare să evite poluarea factorilor de mediu.

Art. 8. — Între întreprinderile industriale, care pot polua factorii de mediu sau produce zgomot și vibrații, și teritoriile protejate învecinate, se asigură zone de protecție sanitară. Prin *teritorii protejate*, în sensul prezentelor norme, se înțelege: zonele de locuit, parcurile, rezervațiile naturale, zonele de interes balneoclimateric, de odihnă și recreere, instituțiile social-culturale și medicale, precum și unitățile economice ale căror procese tehnologice necesită factori de mediu lipsiți de impurități.

Art. 9. — Nocivitățile fizice (zgomot, vibrații, radiații ionizante și neionizante), substanțele poluante și alte nocivități din aerul, apa și solul zonelor locuite nu vor putea depăși limitele maxime admisibile din standardele de stat în vigoare.

Art. 10. — Zonele de protecție sanitară se stabilesc, ca formă, mărime și mobilare, pe baza studiilor de impact asupra sănătății populației și mediului înconjurător.

Art. 11. — În cazul în care prin studiile de impact nu s-au stabilit alte distanțe, distanțele minime de protecție sanitară, recomandate între zonele protejate și o serie de unități care produc disconfort și unele riscuri sanitare, sunt următoarele:

— Ferme de cabaline	...	100 m
— Ferme de îngrășătorii de taurine, până la 500 de capete	...	200 m
— Ferme și îngrășătorii de taurine, peste 500 de capete	...	500 m
— Ferme de păsări, până la 5.000 de capete	...	500 m
— Ferme de păsări cu peste 5.000 de capete și complexe avicole industriale	...	1.000 m
— Ferme de ovine	...	100 m
— Ferme de porci, până la 2.000 de capete	...	500 m
— Ferme de porci între 2.000—10.000 de capete	...	1.000 m
— Complexe de porci cu peste 10.000 de capete	...	1.500 m
— Spitale veterinare	...	30 m
— Grajduri de izolare și carantină pentru animale	...	100 m
— Abatoare, târguri de vite și baze de recepție a animalelor	...	500 m
— Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine		

— Platforme sau locuri pentru depozitarea gunoiului de grajd, în funcție de mărimea unităților zootehnice deservite	...	500 m
— Platforme pentru depozitarea gunoiului porcîn	...	1.000 m
— Stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine, sub 10.000 de capete	...	1.000 m
— Cimitire de animale, crematorii	...	200 m
— Stații de epurare a apelor uzate orășenești	...	300 m
— Stații de epurare a apelor uzate industriale	...	200 m
— Paturi de uscare a nămolurilor	...	300 m
— Câmpuri de irigare cu ape uzate	...	300 m
— Câmpuri de infiltrație a apelor uzate și bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor	...	500 m
— Depozite controlate de reziduuri solide	...	1.000 m
— Camere de tratare biotermică a gunoaielor	...	100 m
— Crematorii orășenești de gunoi	...	1.000 m
— Autobazele serviciilor de salubritate	...	200 m
— Bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport	...	50 m
— Cimitire	...	50 m.

Aceste unități se vor amplasa în afara arterelor de mare circulație, respectându-se aceleași condiții de distanță. Aceste distanțe pot fi modificate pe baza studiilor de impact avizate de institute specializate.

Art. 12. — Suprafețele de teren incluse în zonele de protecție sanitară pot fi exploatate agricol, cu excepția culturilor de plante utilizate în scop alimentar sau furajer, care, prin fixarea sau concentrarea de substanțe poluante (plumbul și compușii de plumb, fluorul și compușii săi, pesticide greu degradabile etc.), pot fi vătămătoare pentru om sau animale.

Art. 13. — În interiorul zonei de protecție sanitară se interzice amplasarea oricăror obiective, cu excepția celor destinate personalului de întreținere și intervenție.

Art. 14. — Obiectivele economice care, prin natura activității lor, pot polua atmosfera și pentru care nu există mijloace tehnice eficiente de reținere a poluanților și de reducere a emisiilor, se amplasează în zonele destinate industriilor poluante.

Art. 15. — Unitățile care, prin specificul activității lor, necesită protecție specială (spitale, centre de sănătate, creșe, grădinițe, școli, biblioteci, muzee etc.) se vor amplasa în așa fel încât să li se asigure o zonă de protecție de minimum 50 m față de locuințe, de arterele de circulație sau de zonele urbane aglomerate.

Art. 16. — Adăposturile pentru creșterea animalelor în curțile persoanelor particulare (de cel mult 5 capete porcine și 5 capete bovine) se amplasează la cel puțin 10 m de cea mai apropiată locuință învecinată și se exploatează astfel încât să nu producă poluarea mediului sau disconfort vecinilor.

Art. 17. — Amplasarea obiectivelor economice cu surse de zgomot și vibrații și dimensionarea zonelor de protecție sanitară se vor face în așa fel încât în teritoriile protejate nivelul acustic echivalent continuu (Leq), măsurat la 3 m de peretele exterior al locuinței la 1,5 m înălțime de sol, să nu depășească 50 dB(A) și curba de zgomot 45. În timpul nopții (orele 22,00—6,00), nivelul acustic echivalent continuu trebuie să fie redus cu 10 dB(A) față de valorile din timpul zilei.

Pentru apartamente, nivelul acustic echivalent continuu (Leq), măsurat în interiorul camerei cu ferestrele închise, nu trebuie să depășească 35 dB(A) și curba de zgomot 30 în timpul zilei; în timpul nopții (orele 22,00—6,00), nivelul echivalent continuu trebuie redus cu 10 dB(A) față de valorile din timpul zilei.

Pentru școli (săli de clasă) nivelul acustic echivalent continuu (Leq), măsurat în interiorul clasei cu ferestrele închise, să nu depășească 35 dB(A) și curba de zgomot 30. Aceste valori sunt obligatorii și pentru alte unități de învățământ și biblioteci.

Art. 18. — Parametrii sanitari care trebuie să fie respectați la proiectarea și execuția locuințelor sunt:

- Suprafața minimă a unei camere = 10 m²
- Suprafața minimă a bucătăriei = 5 m²
- Înălțimea sub plafon = 2,60 m.

SUPRAFETELE MINIMALE pentru apartamente în clădiri cu mai multe locuințe sau locuințe individuale

Persoane/ familie	Camere/ locuință	Dormitoare	Camera de zi	Loc pentru servit masa	Bucătărie	Încăperi sanitare	Spații de depozitare	Suprafața utilă	Suprafața construită
(nr.)	(nr.)	(m ²)	(m ²)	(m ²)	(m ²)	(m ²)	(m ²)	(m ²)	(m ²)
1	1	—	18	2,5	5	4,5	2	37	58
2	2	12	18	3	3	4,5	2	52	81
3	3	24	18	3	5,5	6,5	2,5	68	104
4	3	26	19	3,5	7	6,5	3,5	76	117
5	4	38	20	3,5	7	7,5	4	91	139
6	4	40	21	4,5	8	7,5	4,5	97	148
7	5	50	22	5	8	9	5	111	170
8	5	52	22	6	8	9	5,5	114	175

Încăperile principale de locuit și bucătăriile trebuie prevăzute cu deschideri directe către aer liber — uși, ferestre — care să permită o ventilație naturală suficientă.

Iluminatul natural în centrul camerelor principale și al bucătăriei trebuie să fie suficient pentru a permite, în zilele senine, activitățile normale fără a se recurge la lumina

Ventilația naturală trebuie asigurată prin prevederea prizelor de aer exterior, prin evacuarea aerului prin conducte verticale cu tiraj natural și prin păstrarea liberă a unui spațiu de 1 cm sub ușile interioare.

Ghenele tehnice și toboganul de deșeuri solide se izolează acustic și se prevăd cu posibilități de acces pentru

Pereții, planșeele și puțul ascensorului trebuie izolate împotriva zgomotului și vibrațiilor.

Sistemul de încălzire trebuie să asigure temperatura minimă medie de 18°C, cu diferențe în funcție de utilizarea încăperii:

- baie, W.C. — 22°C;
- cameră de zi — 20°C;
- dormitoare — 18°C.

Art. 19. — Împărțirea interioară trebuie să satisfacă următoarele condiții:

— să permită circulația comodă a copiilor, persoanelor în vârstă și handicapate, prin culoare de minimum 1,20 m lărgime, să nu existe trepte inutile între camere, planuri înclinate, să fie iluminat suficient etc.;

— să asigure separarea pe funcțiuni, împotriva propagării zgomotului, mirosurilor, vaporilor;

— să izoleze camerele de locuit de încăperile de serviciu, unde se pot produce zgomote, mirosuri, vaporii;

— să permită deschiderea comodă a ușilor interioare.

Băile și W.C.-urile nu vor fi amplasate deasupra camerelor de locuit.

Finisajele interioare și dotările cu echipamente nu trebuie să creeze riscuri de accidente.

Art. 20. — Materialele folosite în construcția, finisarea și dotarea locuințelor se aleg astfel încât să nu polueze aerul interior, cu atenție la formaldehidă, azbest și radon, și să asigure izolarea higrotermică și acustică corespunzătoare; o atenție deosebită este recomandată la proiectarea și construcția blocurilor de locuințe, în ceea ce privește orientarea camerelor față de vânturile dominante, de curenții locali de aer, care se produc în ansamblurile de construcții înalte, și față de însorirea maximă din timpul verii; se recomandă izolarea acustică a fiecărei camere față de camerele învecinate din aceeași locuință, față de locuințele învecinate și față de zgomotul produs de instalațiile aferente locuinței sau clădirii.

CAPITOLUL II

Norme de igienă referitoare la aprovizionarea cu apă a localităților

Art. 21. — Sistemele de aprovizionare cu apă a localităților trebuie să furnizeze apă potabilă în cantitatea necesară și de calitate corespunzătoare normelor naționale, astfel încât să nu afecteze starea de sănătate a consumatorilor (STAS nr. 1.342/1991).

Art. 22. — (1) Apa de suprafață sau de profunzime, folosită ca sursă pentru sistemele de aprovizionare cu apă a localităților, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

— calitate corespunzătoare categoriei de folosință într-un procent de 95% din numărul analizelor efectuate pe perioada unui an calendaristic;

— debitul necesar asigurării unei distribuții continue, avându-se în vedere variabilitățile zilnice și sezoniere ale cererilor de apă și tendința de dezvoltare a localității (populație, edilitar).

(2) Cantitatea minimă de apă necesară pe zi pentru un locuitor este de 50 l. Cantitatea este estimată numai pentru acoperirea necesarului fiziologic, igienei individuale și preparării hranei.

Art. 23. — (1) Sursa de apă folosită pentru aprovizionarea cu apă a localităților trebuie să fie protejată împotriva activităților umane.

Protejarea surselor se face prin izolarea acestora prin perimetre de protecție sanitară și controlul activităților poluante din teritoriul aferent.

Stabilirea perimetrelor de protecție sanitară se face individualizat pentru fiecare sursă, pe baza studiului de specialitate, în conformitate cu standardele de proiectare în vigoare.

(2) Sursele de apă de profunzime (izvoare captate sau foraje) trebuie să fie amplasate și construite astfel încât să

Zona de extracție trebuie împrejmuită pentru prevenirea accesului public și al animalelor, să fie prevăzută cu pantă de scurgere pentru prevenirea bălării apei în sezoanele cu precipitații atmosferice.

(3) Sursele de suprafață (râuri, lacuri naturale sau de acumulare) vor fi protejate de activitățile umane majore: industrie poluantă, depozite de deșeuri toxice sau periculoase, agricultură intensivă, turism și agrement.

Proprietarii terenurilor pe care se află zonele de protecție sanitară vor fi avertizați în scris asupra restricțiilor de utilizare.

În situația în care existența unor dezvoltări (obiective) economico-sociale riverane sursei de suprafață sau folosirea de lungă durată a sursei într-un anumit scop (de exemplu, transport etc.) creează imposibilitatea asigurării perimetrelor de protecție sanitară, se admite reducerea acestora la regimul sever de protecție sanitară și se adaptează tehnologia de tratare a apei în consecință.

Art. 24. — (1) Tehnologiile de tratare a apei trebuie proiectate, în consecință, cu condițiile specifice fiecărei surse, luându-se în considerare calitatea și natura sursei.

Obiectivul procedeele de tratare trebuie să fie protecția consumatorilor împotriva agenților patogeni și impurităților din apă, care pot fi agresive sau periculoase pentru sănătatea umană.

(2) Instalațiile de tratare a apei de suprafață trebuie să fie proiectate cu patru etape, prin care se realizează un șir de bariere de îndepărtare a contaminării microbiene:

1. rezervor de stocare apă brută sau predezinfecție;
2. coagulare, floculare și sedimentare (sau flotare);
3. filtrare; și
4. dezinfecție terminală.

(3) Pentru coagulare se pot folosi numai substanțe (reactivi) care sunt avizate sanitar pentru acest scop.

Procedeele de coagulare/sedimentare și predezinfecție trebuie proiectate în așa fel, încât să asigure o reducere finală de 75% a trihalometanilor.

Treptele de tratare preliminară dezinfecției finale trebuie să producă o apă cu o turbiditate mai mică de 5 NTU pentru mediana valorilor înregistrate în 24 de ore și nu mai mare de 1 NTU pentru o singură probă.

(4) Dezinfecția finală a apei este obligatorie pentru toate instalațiile de tratare a apei care produc apă potabilă pentru localități și au ca sursă apa de suprafață.

Dezinfecția finală a apei este obligatorie și în cazul folosirii surselor de profunzime, atunci când numărul locuitorilor din localitate este mai mare de 5.000.

Pentru localitățile cu o populație sub 5.000 de locuitori, cu o rețea de distribuție scurtă și având o sursă de apă de profunzime bine protejată și de calitate corespunzătoare (95% din numărul probelor recoltate într-un an calendaristic se încadrează în standardul național pentru apa potabilă), apa poate fi distribuită fără dezinfecție prealabilă.

(5) Dezinfecția apei se poate face cu substanțe clorigene, ozon sau radiații ultraviolete.

Tehnologia de tratare trebuie să fie proiectată în așa fel încât să asigure timp de contact între apă și substanța dezinfectantă de minimum 30 de minute.

De asemenea, trebuie să existe posibilitatea controlului substanțelor dezinfectante reziduale. În cazul clorului, valoarea clorului rezidual liber, după dezinfecția finală, trebuie să fie de $\geq 0,5$ mg/l.

Eficiența procesului de dezinfecție trebuie să fie de 99,5%, exprimată în grade de turbiditate și în valorile coliformilor totali și coliformi fecali din standardul național pentru apa potabilă.

(6) Procentul de probe necorespunzătoare microbiologic, în rețeaua de distribuție nu trebuie să depășească 5% din totalul probelor recoltate într-un an calendaristic.

Art. 25. — (1) Rețeaua de distribuție a apei trebuie să asigure regimul continuu, cantitatea necesară și să nu per-

Proiectarea rețelelor de distribuție trebuie să țină seama de topografia, amplasarea și mărimea localității.

(2) Materialele de construcție a conductelor de transport, rețelelor de distribuție și rețelelor interioare trebuie să aibă aviz sanitar de folosire pentru apa potabilă.

Rezervoarele (îngropate sau aeriene) de apă vor fi astfel proiectate și realizate încât să nu permită contaminare exterioară.

Materialele de construcție, inclusiv vopselele, substanțele de impermeabilizare etc. a instalațiilor de tratare a apei pentru potabilizare și rezervoarele de înmagazinare a apei, trebuie să aibă aviz sanitar de folosire în acest scop.

(3) Localitățile trebuie să dispună de rezerve de apă potabilă pentru acoperirea minimului necesar pentru o perioadă de 12 ore, de întrerupere a prelucrării și livrării în stațiile de tratare.

(4) Proiectarea instalațiilor de tratare a apei, a rezervoarelor de înmagazinare și a rețelelor de distribuție trebuie să prevadă posibilitatea de evacuare a apelor de spălare și de acces pentru recoltare de probe.

Spălarea, curățarea și dezinfectia periodică și ori de câte ori este necesar a instalațiilor de tratare, a rezervoarelor de înmagazinare și a rețelei de distribuție sunt obligatorii. Materialele și substanțele de curățare și dezinfectie trebuie să aibă aviz sanitar de folosire și să se utilizeze conform instrucțiunilor.

Art. 26. — Exploatarea și întreținerea sistemelor de tratare, înmagazinare și distribuție a apei potabile și controlul calității apei produse revin serviciilor publice ale administrației locale.

CAPITOLUL III

Norme de igienă pentru fântâni publice și individuale, folosite la aprovizionarea cu apă de băut

Art. 27. — (1) Fântâna reprezintă o instalație locală de aprovizionare cu apă, individuală sau publică, instalație din care apa este consumată prin extracție direct din sursă.

Apa din fântână, pentru a fi folosită în scop potabil, trebuie să corespundă calitativ standardului național nr. 1.342/1991 (tabel) și să asigure cantitatea minimă necesară, zilnică, pentru locuitorii deservți.

(2) Fântâna trebuie amplasată și construită, astfel încât să fie protejată de orice sursă de poluare și să asigure accesibilitatea. În situația în care construcția fântânii nu asigură protecția apei, iar adâncimea acviferului folosit este mai mică de 10 m, amplasarea fântânii trebuie să se facă la cel puțin 10 m de orice sursă posibilă de poluare: latrină, grajd, depozit de gunoi sau deșeuri de animale, coțete etc.

Adâncimea stratului de apă folosit nu trebuie să fie mai mică de 4 m.

Pereții fântânii trebuie astfel amenajați încât să prevină orice contaminare exterioară. Ei vor fi construiți din material rezistent și impermeabil: ciment, cărămidă sau piatră, tuburi din beton.

Pereții fântânii trebuie prevăzuți cu ghizduri. Ghizdurile vor avea o înălțime de 70—100 cm deasupra solului și 60 cm sub nivelul acestuia. Ghizdurile se construiesc din materiale rezistente și impermeabile, iar articularea cu pereții fântânii trebuie făcută în mod etanș.

Fântâna trebuie să aibă capac, iar deasupra ei să se acoperească cu o construcție care să o protejeze împotriva precipitațiilor atmosferice.

Modul de scoatere a apei din fântână trebuie să se facă printr-un sistem care să împiedice poluarea ei: găleată proprie sau pompă.

În jurul fântânii trebuie să existe un perimetru de protecție, amenajat în pantă, cimentat sau pavat.

(3) Proiectarea, construcția și amenajarea fântânilor

condițiile specifice locale și cu principiile generale de la ali-nețele anterioare.

(4) Dezinfectia fântânii se face cu substanțe clorigene sau orice altă substanță dezinfectantă care are aviz sanitar de folosire în acest scop.

Substanța clorigenă (clorura de var, hipocloritul de sodiu, cloramina), folosită pentru dezinfectie, trebuie să aibă specificat conținutul în clor activ.

Cantitatea de substanță clorigenă folosită pentru dezinfectia apei variază în funcție de cantitatea de clor activ, care trebuie realizat și care depinde de gradul de poluare a fântânii.

Pentru efectuarea dezinfectiei se face calculul cu ajutorul următorilor parametri:

a) Volumul apei din fântână: $V = \Pi r^2 H$, în care:

V = volumul apei în m^3 ;

Π = 3,14;

r = 1/2 din diametrul fântânii;

H = înălțimea coloanei de apă din fântână.

b) Cantitatea de clor activ din substanță: 25%, 20%, 15% etc.

c) Concentrația de clor rezidual liber care trebuie obținută.

Calcul:

Pentru 0,5 mg Cl rezidual 1 apă

X mg Cl rezidual 1.000 l apă = 1 m^3 apă

X = 0,5 g clor rezidual/ m^3 apă

100 g substanță clorigenă 25 g clor activ

X 0,5 g clor activ

$$X = \frac{0,5 \times 100}{25} = 2 \text{ g substanță clorigenă}/m^3$$

Regulă generală: pentru obținerea unei concentrații de clor rezidual liber este nevoie de aproximativ 10 ori mai mult decât cantitatea calculată, deci: 2 g substanță clorigenă/ m^3 x 10 = 20 g/ m^3 .

Pentru a se obține un clor rezidual liber de 0,5 mg/l apă este nevoie de 20 g substanță clorigenă 25% activă la 1 m^3 apă din fântână.

Cantitatea de substanță clorigenă 25% activă, necesară pentru 1 m^3 apă, se înmulțește cu volumul de apă din fântână.

CAPITOLUL IV

Norme de igienă referitoare la colectarea și îndepărtarea reziduurilor lichide

Art. 28. — Primăriile și agenții economici vor asigura îndepărtarea și epurarea apelor uzate menajere, apelor uzate industriale, altor ape uzate și apelor meteorice, astfel încât să nu se creeze disconfort și îmbolnăvirea membrilor comunității.

Instalații de epurare a apelor uzate vor fi prevăzute pentru toate comunitățile cu mai mult de 15.000 locuitori. Apele uzate epurate vor fi evacuate în așa fel încât, în avalul deversării, apele receptorului să se încadreze conform normelor în prevederile standardului de calitate a apelor de suprafață, după categoria de folosință.

La proiectarea și realizarea sistemelor de canalizare și epurare se va face și studiul de impact asupra sănătății publice.

Art. 29. — Îndepărtarea apelor uzate menajere și industriale se face numai prin rețea de canalizare a apelor uzate. În lipsa posibilității de racordare la sisteme publice de canalizare, unitățile sunt obligate să-și prevadă instalații proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea apelor uzate, care se vor executa și exploata în așa fel încât să

Art. 30. — Este interzisă răspândirea neorganizată, direct pe sol (curți, grădini, străzi, locuri riverane ș.a.) sau în bazinele naturale de apă, a apelor uzate menajere și industriale. Este interzisă deversarea apelor uzate în zona de protecție sanitară a surselor și a instalațiilor centrale de alimentare cu apă.

Art. 31. — Apele uzate provenite de la unitățile sanitare (spitale de boli infecțioase, sanatorii antituberculoase, spitale de fiziologie, laboratoare care lucrează cu produse patologice etc.), precum și de la orice unități care, prin specificul lor, contaminează apele reziduale cu agenți patogeni sau poluează cu substanțe chimice și/sau radioactive, se vor trata în incinta unităților respective, asigurându-se dezinsecția și decontaminarea, după caz, înainte de evacuarea în colectorul stradal.

Art. 32. — Canalele deschise pot fi folosite numai pentru evacuarea apelor meteorice, în cazul în care localitățile sunt dotate cu sistem divizor de colectare a apelor uzate. Aceste canale trebuie întreținute permanent în bună stare de funcționare, prin curățarea și repararea defecțiunilor.

Art. 33. — În situația în care nu există canalizare sau posibilitatea de racord la aceasta, se vor adopta soluții individuale de colectare și neutralizare a reziduurilor lichide, cu luarea măsurilor de protejare a mediului și sănătății.

Art. 34. — Îndepărtarea apelor uzate menajere provenite de la locuințele neracordate la un sistem de canalizare se face prin instalații de preepurare sau fose septice vidanjabile, care trebuie să fie proiectate și executate conform normelor în vigoare și amplasate la cel puțin 10 m față de cea mai apropiată locuință; instalațiile se întrețin în bună stare de funcționare; vidanjul se va descărca în cea mai apropiată stație de epurare a apelor uzate.

Art. 35. — Unitățile sunt obligate să-și asigure W.C.-uri cu un număr de cabine corespunzător prevederilor standardelor și normelor de proiectare.

Art. 36. — Irigarea culturilor agricole se poate face cu apa provenită din râuri, lacuri, acumulări, ape subterane etc., care îndeplinește condițiile de calitate din standardul în vigoare pentru apele de irigație; este interzisă folosirea apelor uzate la irigarea culturilor agricole, în alte condiții decât cele prevăzute în standarde.

CAPITOLUL V

Norme de igienă referitoare la colectarea, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor solide

Art. 37. — Primăriile, agenții economici, asociațiile de locatari și cetățenii au obligația să asigure colectarea, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor solide. Se interzice aruncarea deșeurilor solide în alte locuri decât în cele amenajate special și autorizate sanitar.

La elaborarea regulamentelor de salubritate, primăriile au obligația să respecte normele sanitare și să consulte autoritatea sanitară teritorială.

Cetățenii sunt obligați să respecte întocmai măsurile stabilite de primărie pentru asigurarea igienei publice și salubrității localității, precum și regulile elementare de igienă în gospodăria sau locuința proprie, astfel încât să nu creeze disconfort vecinilor și să nu constituie pericol pentru sănătatea publică a comunității.

Art. 38. — Colectarea la locul de producere (precolectarea primară) a reziduurilor menajere se face în recipiente acoperite, dimensionate în funcție de cantitatea produsă, de ritmul de evacuare și de categoria în care se încadrează reziduurile menajere din locuință; reziduurile nu se colectează direct în recipient ci într-o pungă de polietilenă aflată în recipient și care să aibă un volum puțin mai mare decât volumul recipientului. Precolectarea secundară, adică strângerea și depozitarea provizorie a pungilor cu deșeuri menajere în punctele de precolectare organizată, se face în recipiente dimensionate corespunzător, acoperite, prevăzute cu mijloc de închidere, astfel încât să nu se poată

transportabile, concepute astfel încât să nu producă răniri în timpul manipulării și să nu favorizeze maladiile asociate efortului fizic excesiv.

Containerele vor fi concepute în așa fel încât accesul la ele să fie rapid și ușor, iar sistemul lor de acoperire să fie ușor de manevrat și să asigure etanșeitatea.

Recipientele, indiferent de categoria lor, vor fi confecționate din materiale rezistente la solicitări mecanice sau agresivități chimice și care să se poată spăla și dezinfecta ușor.

Recipientele vor fi menținute în bună stare și vor fi înlocuite imediat, la primele semne de pierdere a etanșeității. Ele vor fi amplasate în spații special amenajate, menținute în condiții salubre.

Administrația locală va asigura colectarea, îndepărtarea și neutralizarea reziduurilor stradale. Colectarea reziduurilor stradale la locul de producere se va face în recipiente acoperite, menținute în bună stare, amplasate în condiții salubre, în spații special amenajate. Este interzisă depozitarea reziduurilor stradale, după colectarea lor, direct pe sol, pe domeniul public sau privat.

Art. 39. — Deșeurile urbane trebuie sortate la locul de producere în componente reciclabile și nereciclabile.

Serviciul de salubritate sau agentul economic care se ocupă de gestionarea deșeurilor va folosi sisteme adecvate de colectare a materialelor reciclabile și va asigura dirijarea lor spre procesul de reciclare. În acest scop va asigura capacități adecvate de sortare și depozitare: recipiente separate, marcate, pentru colectarea separată de la sursă (sticlă, material plastic, hârtie, deșeuri predominant organice, biodegradabile etc.)

a) Deșeuri menajere:

Deșeurile predominant organice, biodegradabile se colectează astfel încât:

— orice risc sau disconfort creat de mirosuri, insecte, rozătoare să fie evitat;

— pe cât posibil să nu se amestece cu alte tipuri de deșeuri;

— să se colecteze, pe cât posibil, deșeuri fără substanțe poluante.

Deșeurile voluminoase se colectează, se transportă și se tratează astfel încât să se permită reciclarea și refolosirea prin sortarea și tratarea separată a diferitelor componente din deșeul voluminos respectiv. Ele nu pot fi colectate în containerele obișnuite și de aceea agentul economic responsabil cu gestionarea deșeurilor va asigura ridicarea lor periodică și transportul lor cu mijloace adecvate. Populația va fi anunțată din timp asupra perioadei de colectare.

Deșeurile periculoase (toxice, poluante, inflamabile, explozibile etc.): agentul economic responsabil va asigura funcționarea unui sistem de colectare a deșeurilor periculoase care pot apărea în deșeurile menajere: acumulatori uscați, tuburi sub presiune (tip spray), tuburi fluorescente, recipiente în care au fost substanțe toxice, substanțe toxice de uz menajer, medicamente etc.

Se acceptă ca medicamentele să fie colectate și tratate împreună cu deșeurile menajere obișnuite, dacă există siguranța că populația, în general, sau grupuri de populație nu au acces la locul unde acestea se depozitează.

b) Deșeuri comerciale similare celor menajere:

Sistemul de colectare trebuie să urmeze, pe cât posibil, același principiu de reciclare a materialelor rezultate din unități comerciale, instituții publice, birouri, mică industrie, unități meșteșugărești, dacă aceste deșeuri prezintă compoziție și proprietăți similare cu cele ale deșeurilor menajere.

c) Deșeuri din parcuri și grădini:

Deșeurile predominat vegetale, din parcuri și grădini, trebuie colectate prin compostare, de preferat la locul de producere, sau, dacă nu este posibil, să fie dirijate spre un sistem similar în exteriorul parcului, unde se com-

d) Deșeuri din piețe:

Se va asigura colectarea separată a deșeurilor de origine vegetală, care pot fi compostate, și a celorlalte deșeuri care se pretează la reciclare, cum ar fi: material plastic, hârtie, sticlă etc., similare cu cele menajere. Administrația pieței va asigura recipiente marcate și amplasate în locuri special amenajate.

e) Deșeuri din construcții:

Componentele nereciclabile din refacerile drumurilor, din demolări și construcții se colectează și se folosesc într-un sistem de reciclare; orice deșeu din demolări este considerat contaminat și se colectează separat, dirijându-se într-un sistem care să nu permită accesul persoanelor neautorizate. Antreprenorul are obligația să monteze recipiente de colectare adecvate.

f) Deșeurile rezultate din îngrijiri medicale acordate la domiciliul pacientului sau cele rezultate din activitatea de îngrijiri medicale acordate în cabinete medicale amplasate în clădiri de locuit urmează circuitul deșeurilor de îngrijiri medicale cu risc, conform reglementărilor legale specifice. Persoanele care își administrează singure tratamente injectabile la domiciliu și cadrele medicale care aplică tratamente la domiciliu sunt obligate să colecteze deșeurile rezultate în recipiente cu pereți rezistenți (cutii din carton, cutii din metal etc.), pe care le vor depune la cea mai apropiată unitate de asistență medicală publică.

Cabinetele medicale vor respecta legislația specifică în domeniu. Se interzice depunerea deșeurilor rezultate din îngrijiri medicale în containerele comune ale clădirilor de locuit.

g) Deșeurile stradale se compun din: deșeuri rezultate din măturarea străzilor și deșeuri asimilabile celor menajere, precolectate în recipiente stradale.

Deșeurile rezultate din măturarea străzilor conțin: materiale rezultate din abraziunea cauciucurilor și a drumului, pământ, frunze și alte detritusuri vegetale, resturi animale, nisip antiderapant și pulberi sedimentate din atmosferă. Este recomandabil ca nisipul antiderapant să fie colectat separat de alte deșeuri stradale și, pe cât posibil, reutilizat.

Este posibil ca, în urma precolectării defectuoase a reziduurilor asimilabile cu cele menajere, produse pe stradă, o parte a acestora să intre în compoziția deșeurilor de măturare; acest lucru trebuie evitat prin aplicarea corectă a reglementărilor privind precolectarea primară și secundară a deșeurilor de către fiecare producător, persoană fizică sau juridică.

Deșeurile asimilabile cu cele menajere se precolectează în recipiente stradale (coșuri, pubele, containere) asigurate de către primării. Este important ca aceste recipiente să fie în număr suficient, cu volume adecvate și montate la distanțe optime; recipientele se golesc periodic, nu mai rar de o dată la 2 zile vara (1 aprilie — 1 octombrie) și o dată la 3 zile iarna (1 octombrie — 1 aprilie).

Deșeurile stradale urmează filiera de neutralizare a deșeurilor menajere.

h) Deșeurile zootehnice, rezultate din amenajări în gospodării particulare (vezi art. 16), care nu se asimilează cu fermele zootehnice, se colectează și se neutralizează prin compostare în instalații care nu poluează mediul și nu produc disconfort, amplasate la cel puțin 10 m de ferestrele locuințelor.

Art. 40. — Evacuarea reziduurilor menajere de la locurile de producere și colectare la locul de neutralizare se face de preferință zilnic, fără a se depăși următoarele termene maxime:

a) În anotimpul cald (1 aprilie — 1 octombrie):

— zilnic, din zonele centrale și de la unitățile de alimentație publică, unitățile sanitare cu paturi, grădinițe și creșe;

— la cel mult 2 zile, din celelalte zone.

b) În anotimpul rece (1 octombrie — 1 aprilie):

— la cel mult 5 zile, din zonele centrale și de la unitățile de alimentație publică, unitățile sanitare cu paturi, grădinițe și creșe.

Art. 41. — Metodele și tehnologiile de neutralizare a reziduurilor solide vor fi avizate sanitar.

Art. 42. — Reziduurile toxice și periculoase se depozitează și se neutralizează numai în condițiile stabilite conform reglementărilor în vigoare.

Art. 43. — Depozitele de deșeuri urbane, controlate, instalațiile de compostare a deșeurilor organice și biodegradabile, instalațiile de incinerare trebuie proiectate, construite și administrate astfel încât să se realizeze condiții de împiedicare a eliminării și diseminării poluanților în mediul natural: sol, ape de suprafață, ape subterane, aer sau în mediul urban. În acest scop, se vor îndeplini următoarele condiții:

a) amplasarea și stabilirea zonei de protecție sanitară se fac în urma studiilor de impact pe mediu și sănătate, în condițiile prevederilor art. 10 și 11 din prezentele norme; alegerea locului se face după studii geologice, hidrogeologice și urbanistice;

b) la proiectare și la funcționare se vor prevedea și respecta metode și tehnici adecvate de acoperire și asigurare a deșeurilor; acoperirea și asigurarea se fac zilnic;

c) în cursul operațiunilor de depozitare, vehiculele de transport au acces numai pe drumurile interioare ale depozitului.

Dacă accesul vehiculelor de transport pe suprafața deșeurilor nu poate fi evitat în mod temporar, se asigură condiții de spălare a exteriorului vehiculelor la ieșirea din depozit;

d) în cursul exploatării depozitului se aplică măsuri de combatere a insectelor și rozătoarelor (dezinfecție și deratizare);

e) organizarea tehnică a depozitului va asigura protecția sănătății populației în general, protecția sănătății personalului și protecția mediului; se acordă atenție deosebită împrejmuirii și perdelor de protecție.

Art. 44. — În instalațiile de compostare a deșeurilor organice biodegradabile se va evita prezența substanțelor toxice care pot polua solul, pe care se depune compostul. În acest scop, se asigură condiții de colectare separată a acestui tip de deșeuri.

Gazele de fermentare și apele exfiltrate, rezultate din procesul de compostare, se captează și se dirijează spre instalații adecvate de tratare și neutralizare.

Art. 45. — Instalațiile de incinerare a deșeurilor urbane vor îndeplini următoarele condiții:

a) amplasarea și stabilirea zonei de protecție se fac în urma studiilor de impact pe mediu și sănătate;

b) funcționarea instalațiilor de incinerare este condiționată de monitorizarea emisiilor de gaze reziduale în atmosferă.

Art. 46. — Vehiculele pentru transportul reziduurilor solide trebuie să fie acoperite și prevăzute cu dispozitive de golire automată a recipientelor de precolectare secundară și să nu permită răspândirea conținutului în cursul transportului. Ele vor fi întreținute igienic și dezinfectate periodic; în acest scop, compartimentul destinat deșeurilor va fi executat din materiale rezistente la solicitări mecanice și agresiuni chimice.

Art. 47. — Sistemul individual de îndepărtare și neutralizare a reziduurilor menajere este permis numai în localități rurale, cu condiția prevenirii dezvoltării insectelor și rozătoarelor. Locul de amplasare a depozitelor de reziduuri menajere se va alege astfel încât să nu producă disconfort vecinilor, să nu impurifice sursele locale de apă și să fie la cel puțin 10 m de ferestrele locuințelor.

CAPITOLUL VI

Norme de igienă la unitățile de alimentație publică

Art. 48. — Prezentele norme de igienă se aplică categoriilor de instituții în care se desfășoară activități social-comerciale de alimentație publică.

recreere, precum și unităților în care se efectuează prestări de servicii pentru populație, denumite în continuare *unități*.

Art. 49. — Unitățile vor fi racordate la sistemele publice de alimentare cu apă potabilă sau la surse proprii de apă care să corespundă condițiilor de calitate pentru apa potabilă și vor fi prevăzute cu instalații interioare de alimentare cu apă și de canalizare, în conformitate cu normativele de proiectare.

Art. 50. — Unitățile vor fi racordate la sistemele publice de canalizare a apelor uzate; în lipsa unor sisteme publice de canalizare accesibile, unitățile sunt obligate să-și prevadă instalații proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea apelor uzate, care se vor executa și exploata astfel încât să nu provoace poluarea solului, a apelor sau a aerului.

Art. 51. — Instalațiile interioare de distribuție a apei potabile și de evacuare a apelor uzate, sifoanele de pardoseală, obiectele sanitare (W.C.-uri, pisoare, lavoare, băi, dușuri) vor fi menținute în permanentă stare de funcționare și de curățenie. În acest sens, conducerile unităților au următoarele obligații:

a) să asigure repararea imediată a oricăror defecțiuni apărute la instalațiile de alimentare cu apă, de canalizare sau la obiectele sanitare existente;

b) să controleze starea de curățenie din anexele și din grupurile sanitare din unitate, asigurându-se spălarea și dezinsecția zilnică și, când este necesar, a acestora;

c) să asigure materialele necesare igienei personale a acelor care folosesc grupurile sanitare din unitate (hârtie igienică, săpun, mijloace de ștergere sau zvântare a mâinilor după spălare etc.); în grupurile sanitare comune nu se admite folosirea prosoapelor textile, ci se vor monta uscătoare cu aer cald sau distribuitoare pentru prosoape de unică folosință, din hârtie;

d) să asigure pentru personalul de îngrijire a grupurilor sanitare echipament de lucru de culoare diferită față de cel destinat altor activități.

Art. 52. — Curățarea, dezinsecția, dezinsecția, deratizarea, pre colectarea și evacuarea deșeurilor solide se vor face cu respectarea următoarelor condiții:

a) Curățarea și dezinsecția:

Prin curățare se înțelege îndepărtarea mecanică (manuală și/sau automată) a oricăror forme de deșeuri, detritusuri, praf sau depuneri de materiale nefolositoare, rezultate în urma activităților umane, în unitatea de folosință publică. Prin dezinsecție se înțelege reducerea numărului de germenii saprofiti și distrugerea germenilor patogeni prin mijloace fizice sau chimice; cea mai ieftină metodă de dezinsecție este spălarea cu apă fierbinte (77° C—82° C timp de 1 minut), urmează în ordinea costului spălarea cu un detergent anionic și dezinsecția cu o substanță chimică;

— pardoselele se curăță cu ștergătorul umezit cu un detergent anionic; dezinsecția chimică se face numai dacă suprafețele sunt vizibil murdărite cu sânge sau lichide biologice; măturatul uscat este interzis;

— covoarele și mochetele se curăță prin folosirea zilnică a aspiratorului de praf; aspiratorul de praf trebuie prevăzut cu două filtre, pentru împiedicarea diseminării prafului bacterian; covoarele și mochetele se curăță cu detergent adecvat, periodic sau când sunt vizibil murdare; măturatul uscat este interzis;

— pereții și plafoanele, dacă sunt finisate cu materiale lavabile, se curăță cu detergent anionic, periodic și când sunt vizibil murdărite; în cazul finisajelor nelavabile, curățarea se face cu aspiratorul de praf;

— mobila și pervazurile se șterg de praf, zilnic, cu material moale, impregnat, pentru a reține praful; obiectele aflate la înălțime și tapiteria mobilei se vor curăța, zilnic,

— W.C.-urile și pisoarele se curăță și se dezinfectează cu perie, praf de curățat și detartrant; colacul de W.C. se șterge cu detergent anionic; dezinsecția chimică se va face când W.C.-ul a fost folosit de o persoană suferind de o boală diareică acută;

— cada de baie se spală și se dezinfectează cu praf de curățat conținând o substanță clorigenă sau cu detergent anionic lichid, urmat de dezinsecție cu o substanță clorigenă; operațiunile se fac zilnic și după fiecare client;

— cabina pentru duș: pereții și cada se curăță și se dezinfectează zilnic cu praf de curățat conținând o substanță clorigenă; operațiunile se fac zilnic și după fiecare client; perdelele de la băi și dușuri se spală o dată pe săptămână;

— chiuveta va avea suprafața intactă și nu va fi prevăzută cu scurgător de lemn; nu se admit tuburi din cauciuc care să prelungească robinetele; chiuveta se curăță și se dezinfectează zilnic cu praf de curățat, inclusiv interiorul robinetului, folosind o perie subțire;

— săpunul și dispozitivele pentru distribuirea săpunului: săpunul solid se păstrează uscat într-o savonieră care să permită scurgerea apei sau suspendat cu dispozitiv magnetic; este de preferat montarea distribuitorilor de perete pentru săpun pulbere, săpun lichid sau fulgi de săpun; savonierele și distribuitorii de perete se curăță și se clătesc cu apă fierbinte înainte de reumplere;

— alte obiecte, cum ar fi: telefonul, vasele de flori, scrumierele etc. se curăță cu detergent anionic, zilnic;

— echipamentele și materialele de curățenie: cârpele, bureții, periile, ștergătoarele se spală zilnic cu detergenți anionici și se clătesc cu apă fierbinte; se usucă și se depozitează uscate.

b) Dezinsecția periodică se va face la intervale prevăzute în metodologii, dar nu mai mari de 3 luni, iar deratizarea periodică se va face la intervale de maximum 6 luni; între operațiunile periodice, se vor aplica proceduri de dezinsecție și deratizare curente, de întreținere, în funcție de prezența vectorilor.

c) Colectarea reziduurilor solide în recipiente metalice sau în cutii, cu pungi din material plastic, închise etanș, și evacuarea ritmică a acestora, cu spălarea și dezinfectarea lor după golire.

d) Amenajarea de încăperi sau platforme impermeabilizate pentru depozitarea recipientelor de colectare a reziduurilor solide, racordate la un hidrant și la rețeaua de canalizare, pentru a putea fi curățate la necesitate, cât și pentru spălarea și dezinsecția recipientelor.

Art. 53. — Unitățile vor fi dotate și aprovizionate, după necesitate, cu utilaje și materialele necesare pentru întreținerea curățeniei și efectuarea operațiunilor de dezinsecție, dezinsecție și deratizare.

Art. 54. — Instalațiile de iluminat, încălzit și ventilație, existente în dotarea unităților, vor fi menținute în permanentă stare de funcționare, revizuite periodic și exploatate la parametrii la care au fost proiectate și executate. Filtrele instalațiilor de ventilație și aer condiționat trebuie păstrate curate și uscate. Praful depus în canalele de ventilație se îndepărtează cu aspiratorul de praf. Calitatea aerului filtrat și condiționat va fi verificată cu regularitate.

Art. 55. — În sălile unităților de cultură (teatre, cinematografe, sămine culturale și altele asemenea) nu se va permite accesul unui număr de persoane mai mare decât capacitatea proiectată și autorizată sanitar. În funcție de cubaj și de ventilație se va asigura un volum minim de aer

Art. 56. — În colectivitățile temporare (șantiere, campuri, cabane), precum și în unitățile de folosință publică se vor asigura condițiile de igienă necesare pentru prevenirea

Art. 57. — În încăperile de dormit din colectivitățile temporare trebuie să se asigure o suprafață minimă și un volum minim de 10 m² și 27 m³ pentru camerele cu 1 pat, câte 16 m² și 43 m³ pe cameră pentru încăperi cu 2 paturi, minimum 20 m² și 54 m³ pentru camere cu 3 paturi și 26 m² și 60 m³ pentru camere cu 4 paturi.

Numărul maxim de persoane cazate nu va depăși capacitatea proiectată.

Art. 58. — Utilizarea paturilor suprapuse în dormitoare comune de șantier și cabane turistice montane se admite, în mod excepțional, dacă se asigură un volum minim de aer de 12 m³/persoană.

Art. 59. — Unitățile de cazare vor fi dotate cu inventarul moale și lenjeria de pat necesară pentru persoanele cazate, asigurându-se primenirea acesteia, după cum urmează:

— schimbarea lenjeriei de pat ori de câte ori este nevoie, dar nu mai rar de 3 zile, în cazul în care a fost folosită de aceeași persoană;

— schimbarea lenjeriei de pat după fiecare persoană care părăsește unitatea.

Materialul moale folosit de clienți se colectează în saci de polietilenă și va fi dezinfectat, în cursul procesului de spălare automată, prin supunere timp de 10 minute la 65°C sau 1 minut la 77—82°C.

Art. 60. — Băile publice (băile comunale, băile orașenești, băile de întreprindere etc.) vor utiliza pentru îmbăiere numai apă potabilă.

Art. 61. — Întreprinderile care dețin sau exploatează băi publice se vor îngriji de întreținerea construcțiilor și instalațiilor aferente pentru ca acestea să funcționeze, în permanență, la parametrii proiectați.

Numărul optim de dotări sanitare din băile publice comunale este următorul:

Numărul de WC-uri		Pisoare	Lavoare	
1	1	1	1	1
75 (b)	50 (f)	75	100 (b)	100 (f)

Art. 62. — Numărul maxim de persoane care pot utiliza simultan baia nu va depăși capacitatea proiectată și autorizată sanitar. Suprafața încăperilor cu căzi individuale va fi de minimum 6 m²; cabina de duș va avea minimum 4 m².

Art. 63. — Unitățile care asigură servicii de igienă personală și de întreținere: baie, saună, bazin, masaj uscat și subacvatic, gimnastică etc. trebuie supuse procedurilor de curățare și dezinfecție, descrise la art. 52.

Bazinele de îmbăiere sau pentru proceduri vor îndeplini condițiile prevăzute pentru bazinele de înot. Materialul moale folosit pentru proceduri se schimbă după fiecare client cu materiale curate și dezinfectate; materialele folosite se vor curăța și dezinfecta în condițiile art. 59.

Art. 64. — Accesul persoanelor în bazinele comune de apă caldă sau de apă rece se permite numai după ce, în prealabil, au făcut duș.

Art. 65. — Lenjeria dată spre utilizare persoanelor care fac baie va fi curățată și dezinfectată în condițiile stipulate de art. 59.

Art. 66. — Ștrandurile pot fi amenajate pe malurile râurilor, lacurilor sau ale mării, cu respectarea următoarelor cerințe:

a) în amonte de ștranduri, există deversări de ape uzate orașenești sau industriale la o distanță care ar putea influența direct calitatea apei din zona ștrandului;

b) la locul îmbăierii, apăsătorului va fi ferită de riscul poluării prin instituirea zonelor de protecție sanitară, similar cu protecția surselor de apă de suprafață pentru alimentare

c) pantele de adâncime: pentru adâncimi de până la 1,20 m, panta trebuie să fie uniformă și să respecte proporția de 1:10; este de preferat ca proporția înclinării să nu depășească 1:15; pentru adâncimi mai mari, panta să nu depășească proporția de 1:3;

d) fundul de bazin pentru o adâncime de până la 1,80 m trebuie să fie din nisip și pietriș mărunț. Trebuie îndepărtate pietrele sau alte materiale care produc rănirea înotătorilor, precum și vegetația acvatică care poate genera pericolul de înec;

e) în zonele de scăldat trebuie să se asigure un minimum de 2,5 m² luciuri de apă, pentru fiecare persoană care se scaldă în zone cu adâncimea apei sub 1,20 m, și cel puțin 6,25 m² luciuri de apă, pentru fiecare persoană care se scaldă în zonele în care adâncimea apei este mai mare de 1,20 m;

f) demarcațiile zonelor pentru scăldat se vor face astfel: — liniile de delimitare cu geamandură trebuie folosite pentru a demarca perimetrul apei de mică adâncime de cel de mare adâncime (mai mare de 1,20 m), pentru zonele de înot și scufundare, pentru modificările pantei de adâncime, pentru perturbări subacvatice (curenți, vârtejuri);

— este necesară o zonă de îmbăiere cu adâncimi de 0,60 m, delimitată prin cordon de siguranță, pentru copii și/sau persoane care nu înoată din diferite motive;

g) avertizoarele de adâncime, vizibile foarte clar, trebuie poziționate în punctele de maximă adâncime ale fiecărei zone, delimitate față de toate trambulinele, platformele și facilitățile similare;

h) facilitățile pentru scufundare nu sunt recomandabile; dacă se folosesc totuși astfel de facilități, se recomandă următoarele:

— facilitățile de scufundare pot fi platforme plutitoare pentru scufundat sau platforme fixe, care trebuie construite la o distanță mai mare de 0,90 m deasupra nivelului apei și să fie vizibile și din apă; ele trebuie să aibă elemente foarte puține sub apă, pentru a nu se produce accidentări înotătorilor;

— adâncimea minimă de scufundare împrejurul unei platforme de sărituri (fără trambulină) trebuie să fie de cel puțin 2,40 m până la distanța de cel puțin 3,6 m de la platformă;

— pentru trambulină sau alte dotări aflate la 0,90 m deasupra apei, adâncimea la capătul și în jurul lor pe o distanță de 3,6 m trebuie să fie de 3 m;

i) calitatea apei din zone naturale (mare, râuri, lacuri), pentru a putea fi folosită la îmbăiere, trebuie să corespundă următorilor parametri microbiologici:

— coliformi totali sub 10.000 germeni/100 ml apă;
— coliformi fecali sub 1.000 germeni/100 ml apă;
— streptococi fecali sub 20 germeni/100 ml apă;
— bacteriile patogene din genul Salmonella trebuie să fie absente/100 ml apă;
— ouă de geohelminți absente/10 dm³ apă.

Caracteristicile fizico-chimice trebuie să corespundă pct. 2.2 standardul nr. 12.585/1987.

Aprecierea calității apei din zonele naturale amenajate pentru înot se va efectua astfel:

— categoria I — apă bună de îmbăiere: în 50% din probele efectuate lunar (nu mai puțin de 10 probe) coliformii fecali sunt sub 100 germeni/100 ml apă;

— categoria a II-a — apă acceptabilă pentru îmbăiere: în 90% din probele recoltate lunar (nu mai puțin de 10 probe) coliformii fecali sunt între 100—1.000/100 ml apă;

— categoria a III-a — apă care nu se recomandă pentru înot sau recreere, prezentând risc pentru sănătate, dacă, în peste 10% din probele recoltate lunar (nu mai puțin de 10 probe), coliformii fecali sunt peste 1.000/100 ml apă;

j) în fiecare zonă naturală amenajată pentru îmbăiere (înot) vor fi instalate avertizoare privind categoria de apă

Proprietarii de ștranduri vor avea registre de evidență a calității apei de îmbăiere.

Art. 67. — Zona de uscat sau de plajă a ștrandurilor amenajate pe malul mării, al lacurilor sau al râurilor trebuie să asigure cel puțin 3,25 m² de zonă de uscat pentru fiecare înotător.

Plajele vor fi întreținute în permanentă stare de curățenie și vor fi dotate cu recipiente pentru colectarea reziduurilor, asigurându-se un recipient la 250 m² zonă de plajă. Numărul optim de dotări sanitare este următorul:

Numărul de WC-uri		Pisoare	Lavoare		Dușuri	
1 75 (b)	1 50 (f)	1 75	1 100 (b)	1 100 (f)	1 50 (b)	1 50 (f)

Nisipul plajelor trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

— nisipul uscat, la începutul zilei, nu trebuie să conțină germeni patogeni, iar ouăle de geohelminți și candidela patogene trebuie să fie absente;

— nisipul umed, în cursul folosirii plajei, nu trebuie să conțină germeni patogeni, iar candidela patogene sau elementele parazitare trebuie să fie absente.

Art. 68. — La proiectarea și execuția bazinelor de înot se vor respecta următoarele cerințe:

— la bazinele de înot descoperite, se va prevedea un șanț în jurul bazinului, cu lățimea de 1,20 m și cu adâncimea de 15—20 cm, în care se va afla apă clorinată, pentru spălarea picioarelor la intrarea în bazin;

— la bazinele descoperite și acoperite, se va prevedea o bordură ridicată cu 30 cm față de paviment; pavimentul va fi finisat cu dale antiderapante; bazinele vor avea montate scări de acces în apă, numărul acestora stabilindu-se în funcție de mărimea bazinului; scările vor avea profiluri rotunjite și forma adaptată folosirii fără risc;

— bazinele vor avea montate de jur împrejur, la nivelul apei, o bară de susținere;

— adâncimea bazinului va fi marcată vizibil pe marginile acestuia;

— la bazinele acoperite, finisajele interioare ale clădirii vor asigura izolația termică și tratarea suprafețelor cu antifungice;

— ambianța termică, ventilația naturală și artificială și iluminatul bazinelor acoperite vor fi asigurate în așa fel, încât să se evite îmbolnăvirea și accidentările celor care le folosesc.

Art. 69. — Bazinele de înot, acoperite sau descoperite, vor fi umplute numai cu apă din rețea sau cu apă de mare, care să îndeplinească condițiile prevăzute în standardul de stat în vigoare nr. 12.585/1987.

Evaluarea calității apei de piscină se va face astfel:

a) Limpezime — un disc negru, de 15 cm pe fond alb, trebuie să fie vizibil cu ușurință în punctul cel mai profund al bazinului.

b) În 90% din probele recoltate trimestrial, numărul de bacterii/ml trebuie să fie sub 300.

c) În 90% din probele recoltate trimestrial, bacteriile coliforme trebuie să fie sub 10/100 ml.

d) În 95% din probele recoltate trimestrial, *Pseudomonas aeruginosa* (indicator de salubritate) trebuie să fie sub 2/100 ml.

e) Clorul rezidual liber în piscină trebuie să fie de 0,5 mg și pH, de 7,2—8,2.

Proprietarii de piscine (bazine de înot) trebuie să aibă registre de evidență a calității apei și a clorului rezidual liber.

Art. 70. — Bazinele de înot vor fi prevăzute cu instalații de încălzire a apei în așa fel încât apa de îmbăiere să aibă o temperatură de 22°—24°C; nu se recomandă folosirea apei în scopuri de încălzire.

Art. 71. — Ritmul de primenire a apei și de spălare și dezinfecție a bazinelor se va stabili în funcție de calitatea apei, respectându-se următoarele cerințe minimale:

a) Pentru bazinele cu recirculare a apei, zilnic se va recircula prin sistemul de filtrare și clorizare întregul volum de apă al bazinului și, în plus, se va înlocui 1/10—1/15 din volumul apei cu apă potabilă; săptămânal se va face spălarea și dezinfecția bazinului.

b) Pentru bazinele fără recirculare, dar cu primenire continuă a apei, se va schimba zilnic cel puțin 1/3 din volumul apei din bazin și se vor asigura golirea, spălarea și dezinfecția acestuia la cel mult 3 zile.

c) Pentru bazinele fără recircularea apei și fără posibilități de primenire continuă a apei, se vor asigura golirea, spălarea și dezinfecția zilnică a bazinului și umplerea cu apă de calitate prevăzută în standardul în vigoare.

Art. 72. — Pentru bazinele de înot, care dispun de stații de tratare și recirculare a apei, se va asigura obligatoriu și clorizarea apei.

Art. 73. — Dezinfecția bazinelor se va face, după spălare cu jet de apă, prin curățarea mecanică și ștergerea pereților și fundului bazinului cu bureți îmbibați în soluție dezinfectantă.

Art. 74. — Bazinele de înot vor fi dotate obligatoriu cu: vestiare, grupuri sanitare și dușuri, separate pentru femei și bărbați, în condițiile prevăzute la art. 67, pentru ștranduri.

Art. 75. — Regulamentul privind utilizarea piscinelor trebuie afișat într-o manieră vizibilă pentru cei care folosesc piscina. În utilizarea piscinei, nu se va depăși numărul maxim de persoane aflate simultan în piscină, prevăzut în proiectul acesteia, număr care va fi prevăzut în regulamentul de utilizare.

Art. 76. — Accesul în piscine al persoanelor purtătoare de boli transmisibile, plăgi deschise, dermite sau dermatoze trebuie împiedicat.

Art. 77. — Pentru campinguri, densitatea optimă este de 50 m² teren/persoană. În fiecare camping se amenajează oficii prevăzute cu apă rece, apă caldă necesară spălării vaselor și grupuri sanitare cu:

Numărul de WC-uri		Pisoare	Lavoare		Dușuri	
1 30 (b)	1 20 (f)	1 30	1 30 (b)	1 30 (f)	1 30 (b)	1 30 (f)

Curățenia și dezinfecția se vor face conform art. 52 și 59.

Art. 78. — Unitățile de frizerie, coafură, manichiură, pedichiură și cosmetică vor funcționa numai în încăperi anume destinate, care vor îndeplini următoarele cerințe specifice, în completarea celor prevăzute la art. 52 din aceste norme:

— să aibă pereții, pardoselile și mobilierul executate din materiale lavabile, încât să poată fi spălate și dezinfectate;

— să dispună de lumină și de ventilație, conform cerințelor sanitare, și să fie încălzite, în sezonul rece, în conformitate cu standardele în vigoare;

— să dispună de instalații interioare de alimentare cu apă potabilă și de canalizare, potrivit necesităților; numărul optim de dotări sanitare se va stabili conform standardelor în vigoare, la numărul de clienți ai unității.

Art. 79. — Colectarea părului se va face în saci de polietilenă, separat de alte deșeuri.

Art. 80. — Unitățile de frizerie și coafură vor fi dotate cu mobilier necesare, astfel încât să se asigure servirea fiecărei persoane cu lenjerie curată, prelucrată conform art. 59; lenjerie curată se va păstra în dulapuri special destinate acestui scop, separat de lenjerie utilizată care, imediat după folosire, se va pune la dezinfectare.

Art. 81. — Instrumentarul și materialele rezistente la căldură, utilizate în unitățile de frizerie, coafură, manichiură, pedichiură și cosmetică se vor steriliza după fiecare persoană servită, prin căldură umedă sub presiune (autoclavare) sau căldură uscată (pupinel) sau prin procedee chimice. Materialele și aparatele care se deteriorează la căldură se sterilizează la temperatura scăzută prin tratare într-un sterilizator cu gaz. Aparatele și lamele de ras se dezinfectează cu alcool izopropilic.

Periile de unghii se dezinfectează zilnic prin menținere în apă fierbinte la 77–82°C, timp de 1 minut, sau la 65°C, timp de 10 minute, după care se usucă și se păstrează uscate.

Canapeaua pentru tratamente cosmetice și masaj va fi acoperită cu o husă din material plastic, care se curăță și se dezinfectează zilnic cu un detergent anionic.

Pentru ras se recomandă folosirea spumelor sau a cremelor din produse comerciale tipizate și avizate sanitar.

Nu se recomandă folosirea pensulelor și a casoletelor pentru prepararea spumei de ras. Dacă totuși se folosesc, pensulele se prelucrează după fiecare client ca și periile de unghii; casoletele se spală cu detergent anionic și se păstrează uscate.

Personalul trebuie să-și dezinfecteze mâinile prin spălare cu săpun, sub jet de apă, să le usuce cu aer cald sau cu prosop de hârtie, de unică folosință.

Pielea clientului, care urmează a fi supusă unor operațiuni posibil sângerânde, trebuie dezinfectată prin spălare cu apă și săpun, urmată de aplicarea de clorhexidină sau de soluție dezinfectantă adecvată.

Art. 82. — Este interzisă servirea în unitățile de frizerie, coafură, manichiură, pedichiură și cosmetică a persoanelor care suferă de boli de piele, de păr sau de unghii. În cazul când în timpul lucrului se constată o asemenea boală a clientului, instrumentarul utilizat va fi sterilizat la autoclavă.

Art. 83. — Echipamentul de lucru al personalului din unitățile de frizerie, coafură, manichiură, pedichiură și cosmetică va fi întreținut în permanentă stare de curățenie și se va schimba zilnic sau mai des, ori de câte ori este necesar.

CAPITOLUL VII

Norme de igienă privind produsele cosmetice

Art. 84. — Produsele cosmetice realizate în țară sau cele importate trebuie să aibă calitatea și compoziția chimică conformă standardelor interne și internaționale, să fie însoțite de certificat de calitate și aviz sanitar eliberat de Ministerul Sănătății, astfel încât să nu constituie un pericol pentru sănătatea populației care le utilizează, prin conținutul lor chimic, microbiologic, toxicologic, parazitologic sau al poluării radioactive.

Art. 85. — Agenții economici care fabrică produse cosmetice sunt obligați ca, la fabricarea acestora, să utilizeze numai materii prime și materiale care să corespundă condițiilor de calitate prevăzute de standarde, caiete de sarcini, specificații tehnice, norme sanitare, precum și normelor de protecție a mediului în vigoare.

Art. 86. — Materiile prime utilizate vor fi verificate prin analiza în laboratoarele firmei producătoare.

Materiile prime și materialele folosite la fabricarea produselor cosmetice trebuie aprobate de organismele specializate ale Ministerului Sănătății.

Materiile prime vor fi însoțite de certificate de calitate, care să ateste că performanțele lor corespund parametrilor înscrși în standardele sau normele de calitate.

Art. 87. — Produsele cosmetice pot fi fabricate sau importate numai de către agenții economici care au obținut abilitarea și avizul sanitar al Ministerului Sănătății.

Pentru produsele cosmetice fabricate în România,

economic sub a căru marcă se produc și se comercializează acestea.

În cazul produselor cosmetice și al materiilor prime provenite din import, răspunderea pentru calitatea acestora revine agentului economic care a efectuat importul.

Se interzice comercializarea altor produse cosmetice decât cele prevăzute în avizul sanitar eliberat de Ministerul Sănătății pentru a fi comercializate pe teritoriul țării.

Art. 88. — Ambalajele folosite pentru produsele cosmetice trebuie să asigure menținerea calității și cantității acestora, să fie realizate din materii reciclabile și să aibă asigurate condițiile de valorificare sau eliminare ecologică.

Materialele de ambalare și ambalajele utilizate pentru produsele cosmetice trebuie să fie avizate din punct de vedere sanitar de către Ministerul Sănătății.

Ambalajele trebuie să fie curate, uscate, neinfectate, fără miros și să asigure integritatea produselor.

Art. 89. — Etichetarea și marcarea produselor cosmetice vor cuprinde obligatoriu elemente de identificare a produsului, a producătorului, a țării în care au fost fabricate și ambalate, termenul de valabilitate, indicațiile și precauțiile de folosire a acestora.

Art. 90. — Produsele cosmetice se comercializează numai în cadrul termenului de valabilitate stabilit. Se interzice prelungirea termenului de valabilitate expirat, prin reetichetare sau reambalare de către producător. Comercializarea produselor cosmetice fără termen de valabilitate sau cu termen de valabilitate expirat este interzisă.

Art. 91. — Este interzisă prezentarea prin publicitate a altor valori ale parametrilor calitativi ai cosmeticelor decât cele efectiv realizate.

Art. 92. — La manipularea, transportul și depozitarea produselor cosmetice se vor asigura condiții igienico-sanitare care să permită menținerea stabilității parametrilor calitativi și a salubrității acestora.

Transportul produselor cosmetice se va face cu mijloace de transport acoperite, aerisite, uscate și igienizate.

Fiecare lot de livrare va fi însoțit de documentele de certificare a calității, întocmite conform dispozițiilor legale în vigoare.

Păstrarea și depozitarea cosmeticelor se vor face în spații curate, pe rafturi sau grătare, aerisite, curățate și dezinfectate, ferite de razele solare și de surse directe de căldură și îngheț.

Se vor evita orice condiții de păstrare, depozitare și transport care ar putea afecta calitatea produselor cosmetice, astfel încât utilizarea acestora să nu pună în pericol sănătatea populației.

Art. 93. — Produsele cosmetice se comercializează numai în spații autorizate de organul sanitar teritorial al Ministerului Sănătății. Se pot comercializa numai produsele cosmetice testate și certificate (avizate) de Ministerul Sănătății, conform normelor legale, și care respectă condițiile de calitate din standardele specifice fiecărui produs, astfel încât acestea să nu afecteze sănătatea populației.

Art. 94. — Se interzice livrarea și se retrag de la comercializare produsele cosmetice la care organele abilitate de lege sau specialiștii aflați în control constată deprecierea parametrilor calitativi și cantitativi prevăzuți de standarde, produse ce ar putea afecta sănătatea populației.

CAPITOLUL VIII

Norme de igienă pentru transporturile de persoane

Art. 95. — La proiectarea, execuția și funcționarea construcțiilor, vehiculelor și căilor de transport se vor respecta condițiile minimale impuse pentru asigurarea protecției sănătății pasagerilor și personalului. Fiecare societate comercială sau regie autonomă, care face servicii de transport, are obligația să respecte aceste norme minimale

funcționare și exploatare, care pot cuprinde prescripții mai severe decât cele minimale, în scopul îndeplinirii cerințelor următoare:

— apa și alimentele, materialele și ustensilele folosite să fie protejate de contaminarea cu microorganisme patogene și substanțe toxice;

— persoanele nu trebuie să intre în contact cu deșeurile periculoase, mai ales de origine umană, considerate contaminate;

— persoanele nu trebuie să intre în contact cu insectele, rozătoarele și cu alți vectori de boli infecțioase;

— persoanelor li se vor asigura condiții care să le protejeze de accidente sau riscuri de îmbolnăvire.

A. Transportul în comun urban și preorășenesc

Art. 96. — La proiectarea și construcția mijloacelor de transport în comun (autobuze, troleibuze, tramvaie), precum și a utilităților legate de traseele acestora, se vor lua măsuri pentru a se evita emisiile poluante și sursele de zgomot și pentru a se aplica toate mijloacele tehnice, în scopul evitării accidentării cetățenilor.

Societățile comerciale și regiile autonome care fac servicii de transport în comun, urban și preorășenesc, vor lua măsuri de întreținere permanentă a condițiilor de igienă optime în mijloacele de transport, la capetele de linii și în stații.

Art. 97. — La amenajarea traseelor mijloacelor de transport în comun se va ține seama de următoarele necesități privind menținerea sănătății populației și a personalului:

a) alegerea traseului se va face astfel încât acesta să nu parcurgă zone cu obiective protejate (locuințe, parcuri, locuri de odihnă, de studiu, asistență medicală, îngrijirea copiilor și bătrânilor etc.), iar dacă acest lucru este inevitabil din considerente urbanistice, se vor păstra distanțe, stabilite prin studii de impact, între aceste trasee și obiectivele protejate; în aceste studii se vor lua în considerare emisiile de poluanți chimici și pulberi, de zgomot și de vibrații;

b) alegerea amplasamentelor stațiilor se va face ținându-se seama și de posibilitățile unor categorii de populație (vârstnici, copii, bolnavi cu maladii cronice, handicapați) de a parcurge, pe jos, distanța de la locuința lor la stație;

c) amenajarea traseelor se va face în așa fel încât să se reducă la minimum impactul poluanților asupra sănătății publice (linii de tramvai insonorizat, paviment din materiale care să nu producă zgomot și să nu elibereze în atmosferă substanțe chimice sau pulberi periculoase, evitarea detaliilor accidentale în suprafețele pavimentelor etc.). La capetele de linii se vor amenaja cabine pentru personal și pentru adăpostirea conducătorilor de vehicule, prevăzute cu grupuri sanitare (chiuvete, dușuri, WC-uri), și la care să se asigure iluminatul, ventilația și încălzirea, conform standardelor în vigoare.

La amenajarea stațiilor se va urmări să se acopere cât mai multe dintre necesitățile de protecție a călătorilor care așteaptă (adăpostirea de intemperii, protecție față de temperaturile prea scăzute sau prea ridicate, față de iradierea solară directă sau de vânturi puternice). Aceste stații pot fi cuplate cu unități comerciale sau de servicii, cu respectarea normelor prevăzute în standardele în vigoare, referitoare la aceste unități.

Art. 98. — La construcția și amenajarea mijloacelor de transport în comun, se vor lua următoarele măsuri:

a) reducerea la minimum a emisiilor de poluanți chimici, de zgomot și de vibrații, produse prin funcționarea acestora;

b) folosirea pentru finisaje a unor materiale care să permită curățarea ușoară și imediată și dezinfectia;

c) dotarea vehiculelor cu sisteme de ventilație, de încălzire, de iluminat, de evitare a înșoririi directe și a curentilor

d) amenajarea scaunelor și a spațiilor de circulație a persoanelor în interiorul vehiculului, dotarea cu bare și cu alte instalații de susținere și evitarea detaliilor de suprafață ascuțite sau proeminente, în scopul evitării accidentării călătorilor;

e) asigurarea accesului lesnicios în vehicule, pentru toate categoriile de călători, în special handicapați, copii, vârstnici, bolnavi etc.; se recomandă ca cel puțin unul dintre accese să fie prevăzut cu un dispozitiv pentru urcarea cărucioarelor.

Art. 99. — Amplasarea, construcția și amenajarea garajelor sau a depourilor pentru mijloacele de transport în comun se vor face în așa fel, încât să nu se producă emisii de substanțe chimice, pulberi, zgomot sau vibrații care să pună în pericol sănătatea și confortul locuitorilor vecini; se interzice răspândirea pe sol a reziduurilor lichide sau a apelor uzate.

Art. 100. — Agenții economici care fac servicii de transport în comun urban și/sau preorășenesc sunt obligați să întrețină traseele, stațiile și mijloacele de transport în comun, în condiții optime de igienă, să asigure întreținerea, salubritatea, curățarea, dezinfectia și dezinsecția vehiculelor în mod permanent și să asigure un microclimat confortabil în mijloacele de transport.

În acest sens administratorii (managerii) au obligația de a întocmi, inclusiv pe baza acestor norme, regulamente de funcționare și exploatare, care vor fi avizate de autoritatea sanitară locală.

B. Transportul aerian

Art. 101. — La proiectarea, construirea și în timpul exploatarea aeronavelor și a aeroporturilor se vor respecta normele de protecție sanitară a echipajului, călătorilor și personalului din aeroporturi.

Art. 102. — Aeroporturile trebuie să beneficieze de apă potabilă de calitate și în cantitate suficientă pentru necesitățile proprii și pentru aprovizionarea aeronavelor. Instalațiile și utilajele folosite trebuie să funcționeze în așa fel, încât să nu modifice calitatea apei din rețea.

Controlul calității apei se face conform metodologiei Ministerului Sănătății; pentru aprovizionarea aeronavelor se va păstra o evidență specială, care să precizeze data și ora alimentării, cantitatea și calitatea apei introduse (clor rezidual liber), precum și utilajul/instalația de alimentare.

Prelevarea probelor de apă se efectuează săptămânal din mai multe puncte ale aeroportului, reprezentative pentru supravegherea calității apei. Clorul rezidual se controlează de minimum 3 ori pe zi. Rezultatele controlului sunt înregistrate și transmise autorității sanitare care supraveghează aeroportul.

Rețeaua de apă, aflată în responsabilitatea directă a autorității aeroportului, trebuie să fie construită, exploatată și întreținută astfel încât să distribuie permanent apă de calitate conform prevederilor STAS nr. 1.342/1991.

Art. 103. — În aeroporturi, punctele de alimentare cu apă pentru călători trebuie să fie realizate din material inoxidabil și montate sub un unghi care să nu permită răspândirea apei pe paviment.

Gura de apă trebuie să fie montată la un nivel superior preaplinului chiuvetei. Jetul trebuie protejat printr-un dispozitiv inoxidabil, montat astfel încât gura consumatorului să nu atingă gura de apă.

Art. 104. — Camionul-cisternă folosit pentru transportul apei până la aeronavă trebuie să fie utilizat numai pentru apă potabilă. Construcția cisternei trebuie să fie realizată din materiale avizate sanitar pentru transportul apei potabile (rezistent la coroziune, care să nu cedeze la metale sau la alte substanțe și care să confere etanșitate etc.).

Gurile de intrare și ieșire trebuie să fie orientate în jos și să fie prevăzute cu dispozitive nefiletate, care să permită racordul rapid al tubulaturii de alimentare a cisternei și a

Cisterna va fi periodic dezinfectată, împreună cu tubulatura de alimentare.

Art. 105. — Aeroporturile trebuie să fie dotate cu instalații de evacuare a deșeurilor solide și lichide atât de la aeronave, cât și la sol. Sistemele de evacuare trebuie să îndeplinească condițiile de la art. 28—36 din prezentele norme, precum și următoarele:

— evacuarea apelor uzate de la grupurile sanitare să se facă complet, în mod etanș, fără a periclita mediul și sănătatea;

— instalațiile și utilajele trebuie dezinfectate săptămânal sau după fiecare descărcare totală în rețeaua de canalizare sau în alte sisteme autorizate.

Art. 106. — Aeroporturile trebuie dotate cu instalații adecvate preparării, manipulării și servirii, în condiții igienice, a alimentelor și băuturilor. Trebuie să dispună de echipamentul necesar conservării prin frig a alimentelor, pentru spălarea și dezinfecția veselei și a ustensilelor și pentru transportul și manipularea alimentelor la bordul aeronavelor.

Sursele de alimente trebuie să fie avizate, autorizate și controlate de autoritățile sanitare.

Art. 107. — Pentru protecția pasagerilor, a echipajului și a populației de la sol contra insectelor, rozătoarelor și altor vectori de boli transmisibile, aeroporturile trebuie să dispună de servicii de luptă contra vectorilor (țânțari, muște, purici, păduchi, șobolani etc.), precum și de echipamente și substanțe de combatere a dăunătorilor (dezinsecție și deratizare), avizate de autoritatea sanitară.

În vederea eliminării insectelor zburătoare și a rozătoarelor, se aplică măsurile de combatere în aeronave, vehicule, în clădiri și pe o rază de 400 m în jurul perimetrului aeroportului.

Aeroportul trebuie să dispună de mijloace pentru dezinfecția și dezinsecția echipajului, călătorilor și bagajelor, precum și a altor obiecte și instalații.

Art. 108. — Aeroportul trebuie să dispună de cabinet medical dotat cu personal, materiale și local corespunzător.

În aeroport personalul medical trebuie să asigure și serviciile de inspecție și avizare privind salubritatea, astfel încât echipajul și călătorii să fie protejați sanitar.

Această activitate trebuie să se refere la:

- tipul, calitatea și starea materialului;
- eficacitatea și rapiditatea operațiunilor;
- capacitatea și competența personalului.

Art. 109. — În aeroporturi trebuie asigurate zone de tranzit direct, supravegheate de autoritățile sanitare locale, precum și posibilități de izolare a bolnavilor suspecți de maladii transmisibile.

Art. 110. — Aeronavele trebuie să dispună de apă potabilă provenind de la rețeaua aeroporturilor, cu respectarea normelor de calitate.

Rezervoarele, conductele, recipientele și buteliile folosite pentru distribuția sau conservarea apei la bordul aeronavelor trebuie să fie întreținute igienic, astfel încât să nu modifice calitatea apei și să fie supuse periodic operațiunilor de dezinfecție.

Art. 111. — Racordul de umplere a rezervorului de apă trebuie să fie situat pe partea opusă și anterior față de racordurile servind la evacuarea apelor uzate. Orificiul de admisie a apei trebuie să fie de alt tip și de alte dimensiuni decât orificiul pentru evacuare sau spălare.

Art. 112. — Punctul de apă de pe aeronavă trebuie să fie accesibil și situat în sectorul serviciilor aeronavei.

Art. 113. — La fiecare schimbare/alimentare cu apă a aeronavei, clorul rezidual trebuie să fie de maximum 0,25 mg/l.

Art. 114. — Apele uzate de la bordul aeronavelor trebuie să fie colectate și conservate în recipiente neabsorbante.

Tinetele trebuie să aibă capacitatea corespunzătoare numărului de călători, să fie etanșe și fixate de aeronavă.

Bacurile fixe de la bordul aeronavelor trebuie să aibe gura de evacuare etanșă pentru a nu permite răspândirea apelor uzate în timpul zborului.

Aceste bacuri au gura de descărcare de dimensiuni care să permită racordul tubulaturii de evacuare a cisternelor de vidanaj.

Pentru zborurile la mare altitudine este indicat a se introduce în fiecare tinetă/bac 1 litru de etilenglicol, în scopul evitării congelării lichidului și blocării orificiului de vidanaj.

Art. 115. — Aeronava trebuie să dispună de un lavabou realizat din material rezistent, ușor de spălat și bine fixat. Gura robinetului va fi situată la 2,5 cm deasupra orificiului preaplinului. Grupul sanitar trebuie să dispună de săpun și șervețele în cantitate suficientă, de apă caldă și rece.

Art. 116. — Recipientele utilizate în caz de rău de zbor trebuie să fie realizate din material nabsorbant și etanș.

C. Transporturile feroviare

Prezentele norme se referă la elementele fixe — stații CF, triaje, depouri, revizii vagoane, ateliere, poduri, tunele și la elementele mobile — materialul rulant.

Art. 117. — Elementele fixe trebuie să dispună de sisteme de alimentare cu apă potabilă, de îndepărtare a apelor uzate, a deșeurilor solide și lichide. De asemenea, se vor asigura unități de alimentație publică/colectivă, asistență medicală și altele.

Art. 118. — Stația de cale ferată se amplasează în perimetrul localității și se dimensionează corespunzător volumului traficului. Se iau măsuri de protecție — perdele vegetale și panouri din materiale fonoabsorbante. Se amenajează căi de acces și parcări suficiente, căi de acces în și din interior, cu sens unic, sisteme de ventilație, iluminat și încălzire.

La proiectarea, construcția și amenajarea stațiilor se vor asigura:

a) peroane spațioase cu pavimentul realizat din materiale antiderapante, ce permit întreținerea ușoară, și care să împiedice dispersia particulelor în aer; lungimea peronului trebuie să fie cel puțin egală cu lungimea garniturii de tren; înălțimea peronului trebuie calculată în așa fel, încât distanța dintre ultima treaptă a vagonului de călători și peron să fie mai mică de 20 cm; peroanele vor fi prevăzute cu mobilier adecvat, confecționat din materiale lavabile;

b) sisteme de distribuție a apei potabile în jet ascendent sau cu fântâni, care să respecte condițiile prevăzute la cap. III din prezentele norme;

c) coșuri pentru colectarea reziduurilor solide, amplasate pe peron, săli de așteptare, alte zone publice; în coșuri se vor introduce pungă din polietilenă în care se colectează deșeurile și se îndepărtează o dată cu acestea; deșeurile se evacuează și se neutralizează conform prevederilor cap. V din prezentele norme;

d) săli de așteptare prevăzute cu mobilier adecvat, în număr suficient, confortabil, confecționat din materiale lavabile; sălile de așteptare vor fi prevăzute cu sisteme de încălzire nepoluante și sisteme de aerisire eficiente;

e) iluminatul artificial al peroanelor și sălilor de așteptare va fi de minimum 70 lămpi pentru iluminat fluorescent.

f) grupuri sanitare (WC, latrine cu fosă vidanabilă, pisoare), în număr suficient; grupurile sanitare vor fi menținute în stare bună de funcționare și de curățenie, dezinfectate zilnic cu substanțe obținute sau cu alte produse avizate de Ministerul Sănătății; dotarea grupurilor sanitare cu materiale se va face conform prevederilor art. 51 din prezentele

Art. 119. — Stațiile care dispun de rezervoare de apă vor asigura buna întreținere și dezinfecție a acestora; se va asigura un sistem mecanic de extracție a apei, iar „trenul de apă” va fi avizat și autorizat sanitar și va fi întreținut și dezinfectat permanent.

Art. 120. — Celelalte unități care asigură funcționarea stației și servirea călătorilor vor respecta normele de igienă corespunzătoare specificului de funcționare.

Art. 121. — Reviziile de vagoane vor fi dotate cu instalațiile, materialele și personalul necesar de salubritate și întreținere a vagoanelor de călători, asigurându-se:

a) alimentarea cu apă a rezervoarelor, care se va face astfel încât să nu fie contaminați hidranții și sistemele de aprovizionare; se vor dezinfecta rezervoarele de apă la fiecare pregătire a vagoanelor;

b) instalații de preîncălzire a vapoarelor în sezonul rece;

c) canal tehnic pentru revizia vagoanelor, care nu poate fi utilizat pentru operațiunile de salubritate;

d) stații de spălare, cu instalații de apă caldă și materiale de curățenie;

e) evacuarea apelor reziduale și a deșeurilor menajere, provenite din operațiunile de salubritate se va face cu respectarea prevederilor cap. V din prezentele norme.

Art. 122. — Vagoanele pentru călători vor fi construite din materiale cu stabilitate chimică — coeficient scăzut de conductibilitate termică și electrică, cu protejarea platformelor de trecere între vagoane împotriva factorilor meteorologici, cu grad de securitate a treptelor și ușilor și cu:

a) lățimea coridorului de minimum 0,70 m;

b) ferestre din sticlă securitate fon- și termoizolantă (geamuri duble), având mecanisme sigure și ușor de mână;

c) dotarea cu paliere portbagaj din grilă metalică sau material plastic, cu cuiere, oglinzi și recipiente pentru deșeuri;

d) instalații de apă și de evacuare a apelor uzate, de iluminat, încălzire și ventilație;

e) spațiu pentru spălat lângă WC, cu planșeu impermeabil, oglindă, cuier, lavoar, iluminat artificial, priză electrică, vas pentru săpun lichid, cu dispozitiv de dozare, cutie pentru prosoapele de hârtie utilizate;

f) fotoliile din compartimente, realizate din materiale ușor de curățat;

g) în compartiment trebuie să se asigure starea de confort:

— temperatura în sezonul rece să fie minimum 18°; sursele de căldură să fie curate; temperatura corpului de încălzit să nu depășească 80° și să fie prevăzute cu ecrane de protecție;

— calitatea aerului interior în urma ventilației să fie: maximum 0,1% CO₂, 1 mg pulberi/m³ aer, umiditate relativă 35–70%, viteza curenților de aer 0,15 m/sec. iarna și 0,25 m/sec. vara;

— iluminarea naturală 1/3,3, iar cea artificială fluorescentă 200 lucși;

h) conducte de alimentare cu apă, realizate din materiale prevăzute în standardele în vigoare, izolate termic și prevăzute cu dispozitive de încălzire pentru protecție împotriva înghețului;

i) conducte de evacuare a apelor uzate, termoizolate și dispuse astfel încât să nu murdărească instalațiile de sub vagoane (osii, boghiuri);

j) rezervor pentru apă, cu o capacitate minimă de 10 l/loc vagon; umplerea se face în racorduri etanșe, cu protecție împotriva contaminării apei;

k) W.C.-ul, racordat la instalația de apă și cu sistem de evacuare a apei uzate, cu planșeu realizat din materiale impermeabile și ușor lavabile, cu o cutie metalică sau material plastic, pentru depunerea reziduurilor solide, vas pentru săpun lichid, cu dispozitiv de dozare, raft pentru obiecte de toaletă, sub care se va fixa inscripția „Apă

cutie pentru șervețele utilizate, cutie pentru tampoanele igienice folosite, suport pentru hârtie igienică, vas cu soluție dezinfectantă pentru vasul W.C.-ului, montat lângă rezervorul de apă;

l) dotarea minimă:

— săpun lichid — 0,4 l/săpunieră;

— hârtie igienică — 1/2 rulou/1 cabină W.C.;

— șervețele — 1/4 pachet/cutie pentru prosoape;

— tablete dezodorizante — 15 g/1 cabină W.C.;

— materiale dezinfectante;

— punguțe din polietilenă, pentru colectarea tampoanelor igienice folosite.

Art. 123. — Vagonul de dormit va fi prevăzut cu cușete (2, 3, 4 locuri), spațiu pentru conductorii, încăperi pentru încălzit și pentru utilaje sanitare:

a) cușetele trebuie să dispună de paturi prevăzute cu dispozitive de ridicare la perete, astfel încât să se asigure șederea comodă în timpul zilei, etajere și nișe pentru bagaje, garderobă pentru haine, precum și cu sistem de masă cu lavoar, dispozitiv de deschidere a sticlelor, etajere, suport pentru pahare, iluminat propriu; de asemenea, vor avea scară, dulap, cuier, cutie pentru resturi, cu o mică pungă din plastic, lenjerie de pat, prosoape pentru fiecare persoană;

b) încăperea pentru conductorii va avea dotările pentru igienă individuală, dulap pentru îmbrăcăminte, dulap pentru alimente, băuturi, frigider, instalații pentru fierberea apei, dulap pentru lenjerie curată și, separat, pentru cea utilizată, chiuveță pentru spălarea vaselor, cu apă caldă și rece;

c) alimentarea cu apă trebuie să asigure 25 l/loc de dormit;

d) sistemul de încălzire trebuie să asigure 18°–22° în cușetă, 23°–25° în spălătoare și 18° la W.C.;

e) iluminatul artificial va fi de 50 lucși la toaletă și de 100 lucși deasupra oglinzii;

f) lenjeria de pat se colectează în saci impermeabili și se prelucrează conform prevederilor art. 59 din prezentele norme;

g) dezinsecția și deratizarea periodică, lunar sau la nevoie.

Art. 124. — Transportul subteran va respecta normele de igienă generale și va avea următoarele condiții specifice:

a) sistem de ventilație, care să asigure microclimatul corespunzător călătorilor atât în stații, cât și în vagoane;

b) iluminat artificial — minimum 100 lucși;

c) sistem de acces cu scări simple și scări rulante sau ascensoare;

d) deratizare trimestrială și la nevoie.

D. Transporturile navale

Art. 125. — Amplasarea, proiectarea și realizarea porturilor se vor face, ținându-se seama de distanțele față de apă și de localitate, de posibilitatea de amenajare a acvatoriului, a malurilor, a cheurilor, a instalațiilor de acostare a navelor și a spațiilor de depozitare, în așa fel, încât să nu se influențeze în mod negativ starea de sănătate și confortul populației și al personalului.

Art. 126. — Portul va dispune de o rețea de distribuție a apei de băut, racordată la rețeaua localității sau la surse proprii, cu respectarea prevederilor cap. II din prezentele norme. Rețeaua va avea instalații hidranți pentru aprovizionarea cu apă de băut a navelor. Funcționarea rețelei de apă de băut a portului se va desfășura cu respectarea prevederilor art. 102 din prezentele norme.

Art. 127. — Portul va dispune de o rețea de canalizare, fie racordată la rețeaua de canalizare a localității, fie racordată la sisteme proprii de tratare și neutralizare a apelor uzate, cu respectarea prevederilor cap. IV din prezentele norme. Rețeaua de canalizare va fi prevăzută cu prize

fi deversate în bazine receptoare, numai cu respectarea prevederilor legislației sanitare și de mediu și a standardelor în vigoare, fiind interzisă descărcarea apelor reziduale și a deșeurilor lichide în apele bazinului portuar.

Art. 128. — Pe platforma portuară se vor asigura condițiile de salubritate conform cap. V din prezentele norme.

Art. 129. — Pe platforma portuară, în clădirile și instalațiile portuare este obligatorie combaterea vectorilor (rozătoare, insecte etc.) conform prevederilor art. 52 lit. b) din prezentele norme.

Art. 130. — La proiectarea și realizarea navelor se va realiza, în cadrul funcționalităților specifice, și un complex social care să cuprindă cabine, dormitoare, bucătării, băi, lavabouri, dușuri, săli de mese, grupuri sanitare, infirmerie, depozite de alimente, depozite de materiale și alte utilități.

Art. 131. — Navele vor fi prevăzute cu sisteme de înmagazinare a apei potabile și cu rețea de distribuție, asigurându-se o cantitate medie de 32—120 l/pers./zi.

Funcționarea sistemului de aprovizionare cu apă se face în conformitate cu prevederile cap. II din prezentele norme; dezinsecția cu substanțe clorigene se va face conform cap. III din prezentele norme și cu metodologia de supraveghere a apei potabile.

Rețeaua de apă de pe nave, precum și instalațiile aferente rețelei vor fi marcate prin vopsire, în culoarea albastră, cu vopsele protectoare; robinetele de distribuție a apei de băut vor fi marcate cu inscripția „Apă potabilă”; robinetele/vanele de la grupurile sanitare sau de la prizele de spălare a punții vor fi marcate cu inscripția „Apă nepotabilă”.

Art. 132. — Colectarea și evacuarea apelor uzate se fac prin instalații proprii, cu evacuare în apa mării, în larg, dar numai după separarea deșeurilor lichide uleioase și a grăsimilor și după dezinsecția cu substanțe clorigene; cele două operațiuni se vor face, de preferință, într-un tanc colector; eficiența dezinsecției trebuie să asigure maximum 1.000 coliformi/100 ml apă; este interzisă deversarea apelor uzate și a deșeurilor lichide în apele bazinelor portuare.

Art. 133. — Precolectarea primară a deșeurilor menajere se face în recipiente din material plastic sau din metal, iar precolectarea secundară, în pubele sau compartimente etanșe, situate în puncte accesibile, cu evacuare finală prin preluarea în porturi de către mijloace auto specifice.

Art. 134. — În timpul staționării în porturi se efectuează curățarea generală a navei, urmată de dezinsecție, dezinsecție și deratizare.

Art. 135. — Pasagerilor și personalului li se va asigura cazarea în condiții de confort termic, ambianță luminoasă, sonoră și cromatică, microclimat și calitate a aerului interior, mediu biotoxicologic și dotări, conform prevederilor cap. VI din prezentele norme.

Art. 136. — În cadrul asistenței medicale acordate pasagerilor și personalului se includ și măsurile de igienă și antiepidemice pentru profilaxia contra bolilor specifice zonelor tropicale și de control igienico-sanitar.

Art. 137. — Personalul medical aduce la cunoștință comandantului navei măsurile speciale profilactice și de combatere, specifice bolilor transmisibile, în scopul informării autorităților portuare asupra evenimentelor deosebite, conform cerințelor Regulamentului Sanitar Internațional; de asemenea, personalul medical atestă efectuarea și eficiența măsurilor de combatere a insectelor și rozătoarelor, controlează zilnic calitatea apei de băut și a alimentelor.

E. Transportul rutier interurban

Art. 138. — Pentru transportul rutier interurban de călători, mijloacele de transport se vor construi și amenaja conform prevederilor art. 95 și 98 din prezentele norme.

Pentru distanțe mai mari de 100 km este obligatorie asigurarea unui loc pe scaun pentru fiecare călător. Pentru distanțe mai mari de 500 km se vor asigura mijloace de transport cu grup sanitar (W.C. și chiuvetă) și cu scaune

Art. 139. — La proiectarea, construcția, amenajarea și funcționarea autogărilor se vor respecta prevederile art. 48, 49, 50, 51, 52, 53 și 54 din prezentele norme.

Alimentarea cu apă a călătorilor se va face în condițiile prevăzute la art. 103 din prezentele norme.

Întreținerea mijloacelor de transport se va face cu respectarea prevederilor art. 99 din prezentele norme.

Art. 140. — La proiectarea, construcția, amenajarea și exploatarea autostrăzilor se vor respecta condițiile impuse de necesitățile de protejare a persoanelor care folosesc autostrada și a populației, în general.

Alegerea amplasamentului traseului autostrăzii se va face în urma unui studiu de impact asupra mediului și sănătății. În alegerea amplasamentului se vor avea în vedere următoarele necesități:

— reducerea la minimum a nivelurilor de zgomot și vibrații și a emisiilor de poluanți atmosferici;

— facilitarea circulației populației locale prin construirea de treceri denivelate pentru traversarea autostrăzii;

— evitarea traversării zonelor protejate de către traseul autostrăzii.

Amenajarea și exploatarea autostrăzilor se vor face, ținându-se seama de următoarele necesități:

— plantarea de perdele vegetale de protecție la distanțele impuse de legislația în vigoare;

— montarea de panouri fonoabsorbante la trecerea prin apropierea locuințelor;

— amenajarea de locuri de odihnă la distanțe de maximum 30 km, amplasate la minimum 50 m de autostradă. Acestea vor fi dotate cu grupuri sanitare cu apă potabilă curentă (W.C., chiuvete, dușuri), cu amenajări pentru odihnă, protejate de însorirea excesivă și de intemperii și cu amenajări pentru colectarea și evacuarea reziduurilor solide, conform prevederilor art. 39 din prezentele norme. Locul de odihnă poate fi dotat și cu stație de alimentare cu carburanți și cu unități de alimentație publică. Amenajările din locurile de odihnă vor fi racordate la rețeaua de energie electrică.

Apele uzate vor fi colectate, prelucrate și evacuate conform prevederilor art. 28—36 din prezentele norme.

— la toate amenajările de pe autostrăzi se vor prevedea accese speciale pentru persoanele handicapate;

— asigurarea unui iluminat corespunzător pe timp de noapte;

— montarea la distanțe de maximum 5 km a telefoanelor publice pentru urgențele medicale.

CAPITOLUL IX

Norme privind produsele pesticide utilizate în profilaxia sanitar-umană

Art. 141. — Utilizarea pesticidelor în combaterea artropodelor și a rozătoarelor, vectoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort, se va face în așa fel, încât să nu fie afectată starea de sănătate a populației, prin efectul toxic al acestor produse.

Art. 142. — În acțiunile de combatere se utilizează numai produsele cuprinse în lista aprobată prin ordin al ministrului sănătății și publicată sub titlul „Produsele pesticide avizate pentru profilaxia sanitar-umană”. Lista se va actualiza și publica anual.

Produsele avizate pentru această activitate la o dată ulterioară publicării listei se pot utiliza pe baza avizului sanitar liberat de Ministerul Sănătății.

Art. 143. — Produsele care se încadrează în grupele I și a II-a de toxicitate pot fi utilizate numai de operatori calificați și autorizați de inspectoratele de poliție sanitară și pentru prevenirea teritorială și nu se pot comercializa sau distribuie către populație.

Tratamentele cu pesticide din grupele I și a II-a de toxicitate pot fi efectuate în gospodăriile individuale, numai în

Art. 144. — În acțiunile de combatere se vor respecta cu strictețe forma, norma și modul de utilizare a pesticidelor, stabilite o dată cu avizarea sanitară a produsului utilizat, și se vor respecta măsurile de protecție a operatorilor, măsurile de prevenire a poluării mediului înconjurător și măsurile pentru prevenirea unor accidente.

Acțiunile de combatere pot fi efectuate de unități prestatoare de servicii de dezinfecție și deratizare.

Unitățile prestatoare trebuie să fie autorizate sanitar de către inspectoratele de poliție sanitară și medicină preventivă teritoriale; ele își vor desfășura activitatea sub supravegherea și controlul tehnic al compartimentelor de specialitate din inspectoratele de poliție sanitară și medicină preventivă teritoriale.

Dacă o unitate prestatoare își desfășoară activitatea și în alt teritoriu decât în cel pentru care a fost autorizată, nu va putea face acest lucru fără să înștiințeze în prealabil inspectoratul de poliție sanitară și medicină preventivă din noul teritoriu.

Operatorii pentru dezinfecție și deratizare din aceste unități trebuie să fie atestați de către inspectoratul de poliție sanitară și medicină preventivă teritorial, pentru această activitate.

În acest scop inspectoratele de poliție sanitară și medicină preventivă teritoriale pot organiza cursuri de calificare în vederea obținerii atestării.

Art. 145. — Comercializarea produselor pesticide utilizate în profilaxia sanitar-umană se poate face numai dacă aceasta este cuprinsă în obiectul de activitate al unității comerciale.

Produsele pot fi comercializate numai în ambalaje autorizate în acest scop de către Institutul de Igienă, Sănătate Publică, Servicii de Sănătate și de Conducere București și însoțite de instrucțiuni de folosire redactate în limba română. Microambalarea pesticidelor utilizate în profilaxia sanitar-umană se poate face numai cu aprobarea inspectoratelor de poliție sanitară și medicină preventivă județene. Modul de ambalare și etichetele trebuie să fie aprobate și în acest caz de Institutul de Igienă, Sănătate Publică, Servicii de Sănătate și de Conducere București.

Este interzisă porționarea și reambalarea produselor pesticide fără autorizarea de către Institutul de Igienă, Sănătate Publică, Servicii de Sănătate și de Conducere București a acestei activități.

Este interzisă utilizarea ambalajelor pentru produse pesticide în alte scopuri decât cele pentru care au fost destinate.

Este interzisă comercializarea către populație a produselor pesticide din grupele I și a II-a de toxicitate. Comercializarea acestor produse se poate face numai către persoane fizice sau juridice autorizate în acest scop de către inspectoratele de poliție sanitară și medicină preventivă teritoriale, însoțită de consemnarea înstrăinării într-un registru special.

Art. 146. — Consiliile locale, Consiliul General al Municipiului București, primăriile și agenții economici au obligația de a organiza și desfășura acțiuni de combatere a artropodelor și rozătoarelor vectoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort, la solicitarea și cu îndrumarea tehnică de specialitate a inspectoratului de poliție sanitară și medicină preventivă teritorial.

Art. 147. — Cetățenii cu gospodării individuale și asociațiile de locatari au obligația de a asigura combaterea și stingerea focarelor de artropode și rozătoare vectoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort din gospodăria proprie sau din spațiile pe care le dețin.

Art. 148. — Inspectoratele de poliție sanitară și medicină preventivă teritoriale au obligația informării populației cu privire la existența în teritoriu a vectorilor care prezintă un risc pentru sănătate sau care produc un disconfort deosebit și la măsurile de combatere ce trebuie luate împotriva acestora. În atingerea acestui scop, membrii comunității se pot adresa inspectoratelor de poliție sanitară și medicină preventivă teritoriale pentru obținerea informațiilor dorite.

Consiliile locale și primăriile au obligația de a comunica cetățenilor măsurile întreprinse în vederea combaterii artropodelor și rozătoarelor.

CAPITOLUL X

Normele de igienă privind înhumarea, transportul și deshumarea cadavrelor umane

Art. 149. — În cazurile de deces prin boli transmisibile, carantinele se vor lua măsurile de prevenire a răspândirii infecției, impuse de unitățile sanitare teritoriale; transportul acestor cadavre se va face numai cu avizul sanitar de transport eliberat de autoritatea sanitară teritorială.

Art. 150. — Transportul cadavrului în afara localității în care s-a produs decesul se face după îmbalsamare, într-un sicriu al cărui fund este acoperit cu materiale absorbante, este impermeabil și închis etanș.

Art. 151. — Exhumarea cadavrelor se poate face după minimum un an de la data înhumării și numai în perioada 1 noiembrie — 31 martie; după 7 ani de la deces osemintele pot fi deshumate în orice perioadă a anului, fără avizul organului sanitar.

Art. 152. — Transportul internațional al cadavrelor umane se face pe baza unui pașaport de transport mortuar; pentru cadavrele care sunt transportate din țară în străinătate, pașaportul de transport mortuar se eliberează de către inspectoratul de poliție sanitară și medicină preventivă din județul unde s-a produs decesul sau exhumarea. Transportul internațional al cadavrelor se va face în sicriu impermeabilizat, închis ermetic, al cărui fund este acoperit cu un strat de 5 cm grosime din materii absorbante (rume-guș, turbă sau altele asemenea), îmbibate într-o soluție dezinfectantă. Sicriul se depune într-o ladă din lemn, bine etanșezată. Transportul intern sau internațional al cadavrelor prin mijloace feroviare se face conform regulamentului ministerului de resort, avizat de Ministerul Sănătății.

Art. 153. — Înhumarea cadavrelor umane se face numai în cimitire autorizate sanitar de către inspectoratul de poliție sanitară și medicină preventivă județean.

Cimitirele vor fi împrejmuite cu gard și cu o perdea de arbori. Între morminte și gardul cimitirului va fi lăsată o zonă liberă de 3 m.

Art. 154. — Desființarea și schimbarea destinației unui cimitir se fac numai după 30 de ani de la ultima înhumare și după strămutarea tuturor osemintelor.

Desființarea cimitirelor înainte de acest termen se face numai cu avizul inspectoratului de poliție sanitară și medicină preventivă județean.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial” s.r.l. Izvor: nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — C.M.B.

Adresa pentru publicitate: Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 003.55.58 și 335.01.11/4028.